

Nr. 13

VLAAMS PARLEMENT



Zitting 1998-1999

17 november 1998

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

ACTUALITEITSDEBAT MESTPROBLEMATIEK

Inhoud

Nr. 13

Dinsdag 17 november 1998

Berichten van verhindering	1
Samenstelling van een commissie	
Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden	1
Begroting	
Indiening en verwijzing	1
Begrotingsstuk	
Indiening en verwijzing	1
Ontwerpen van decreet	
Indiening en verwijzing	1
Voorstel van decreet	
Indiening en verwijzing	2
Overneming	2
Voorstellen van resolutie	
Indiening en verwijzing	2
Overneming	3
Wijziging in de verwijzing naar commissie	3
Beleidsbrieven	
Indiening en verwijzing	3
Verslagen	
Indiening	5
Motie	
Indiening	6
Met redenen omklede moties	
Indiening	6
Boek van het Rekenhof	
Indiening	6
Verslagen van het Rekenhof	
Indiening	7
Voorontwerpen van decreet	
Indiening	7

Voorstellen van normatieve rechtshandeling van de EG	
Indiening	7
Mededeling van de Vlaamse regering	
Indiening	7
Mededeling van het Rekenhof	
Indiening	8
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	
Indiening	8
Motie van een gemeente	
Indiening	8
Arresten van het Arbitragehof	
Indiening	8
Kennisgevingen van het Arbitragehof	
Indiening	8
Actualiteitsdebat	
Actualiteitsdebat over de mestproblematiek	9
Sprekers : de heer Johan Sauwens, mevrouw Vera Dua, de heren Paul Van Grembergen, Leonard Quintelier, Frans Wymeersch, Jos Stassen, André Denys, Bruno Tobback, Dirk Van Mechelen en Jos De Meyer, minister Theo Kelchtermans en minister Eric Van Rompuy	
Boodschap	
Voorstel tot wijziging in de orde van de werkzaamheden	27
Actualiteitsdebat	
Actualiteitsdebat over de mestproblematiek (Voortzetting)	27
Sprekers : de heer Jos De Meyer en minister Theo Kelchtermans	
Regeling van de werkzaamheden	30

VOORZITTER : De heer Marc Olivier, eerste ondervoorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.30 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Jan Caubergs, Gerda Raskin, Chris Vandenbroeke : gezondheidsredenen ;

Didier Ramoudt : buitenslands.

SAMENSTELLING VAN EEN COMMISSIE**Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden**

De voorzitter : Dames en heren, voor de Volksunie-fractie zijn in de commissie voor Mediabeleid de heer Van Dijck als vast lid vervangen door de heer Dehandschutter en mevrouw Maes als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Van Dijck.

BEGROTING**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende ontwerp van decreet werd ingediend :

- Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999 – 15 (1998-1999) – Nr. 1 + Bijlagen.

Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting en de verschillende terzake bevoegde commissies.

BEGROTINGSSTUK**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende begrotingsstuk werd ingediend :

- Toelichtingen bij de middelen- en de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999 – 13 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting en de verschillende terzake bevoegde commissies.

ONTWERPEN VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend :

- Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999 – 1214 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar alle terzake bevoegde commissies.
- Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de volgende internationale akten : 1° Het protocol bij de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst waarbij een partnerschap tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds, en de republiek Oekraïne, anderzijds, ondertekend in Brussel op 10 april 1997 ; 2° Het protocol bij de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst waarbij een partnerschap tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds, en de Russische Federatie, anderzijds, ondertekend in Brussel op 21 mei 1997 ; 3° Het protocol bij de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst waar-

Voorzitter

bij een partnerschap tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds, en de republiek Moldavië, anderzijds, ondertekend in Brussel op 15 mei 1997

– 1223 (1998-1999) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.

- Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de kaderovereenkomst inzake handel en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten enerzijds, en de republiek Korea, anderzijds, met bijlage en gemeenschappelijke verklaringen, ondertekend in Luxemburg op 28 oktober 1996
– 1224 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.
- Ontwerp van decreet met betrekking tot de private arbeidsbemiddeling in het Vlaamse Gewest
– 1225 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden.

ver in een ecologische reiskostenvergoeding voor zijn werknemers

– 361 (1995-1996) – Nr. 1.

Overgenomen door de heer Peter Dufaux.

- Voorstel van decreet van de heer Steve Stevaert houdende de beveiliging van nieuwe en verbouwde woningen door rookmelders
– 853 (1997-1998) – Nr. 1.
Overgenomen door de heer Peter Dufaux.
- Voorstel van decreet van de heren Peter De Ridder, Steve Stevaert en Jef Sleenckx houdende invoering van het bindend referendum op Vlaams niveau
– 1116 (1997-1998) – Nr. 1.
Overgenomen, wat betreft de heer Steve Stevaert, door de heer Peter Dufaux.
- Voorstel van decreet van de heer Steve Stevaert houdende de oprichting van een Fonds voor Duurzame Energiebronnen
– 567 (1996-1997) – Nr. 1.
Overgenomen door de heren Peter Dufaux en Fred Dielens.
- Voorstel van decreet van de heer Steve Stevaert houdende wijziging van het decreet van 28 januari 1977 tot bescherming van de namen van de openbare wegen en pleinen
– 940 (1997-1998) – Nr. 1.
Overgenomen door mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh.

VOORSTEL VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende voorstel van decreet werd ingediend :

- Voorstel van decreet van de heren Johan De Roo, Gilbert Bossuyt en Paul Van Grembergen houdende wijziging van het decreet van 14 juli 1998 houdende regeling van de bij het Vlaams Parlement ingediende verzoekschriften
– 1207 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Reglement en Samenwerking.

Overneming

De voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden overgenomen :

- Voorstel van decreet van de heer Steve Stevaert houdende de financiële bijdrage van de werkge-

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heer Johan Sauwens betreffende de multisectorale handelsreis van Export Vlaanderen naar Algerije
– 1197 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.
- Voorstel van resolutie van de heren Jos Stassen en Johan Malcorps betreffende de gewestplanwijziging Sint-Niklaas-Lokeren en de gevolgen

Voorzitter

voor de leefbaarheid van Kallo, deelgemeente van Beveren-Waas
– 1203 (1998-1999) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer.

- Voorstel van resolutie van mevrouw Vera Dua betreffende het pact met de gemeenten
– 1204 (1998-1999) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting.

- Voorstel van resolutie van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis betreffende een kernwapenvrij Vlaanderen
– 1226 (1998-1999) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting.

- Voorstel van resolutie van de heer Johan Malcorps en mevrouw Vera Dua betreffende het invoeren van een verbod op arseen- en chroomhoudende houtverduurzamingsmiddelen
– 1229 (1998-1999) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.

- Voorstel van resolutie van de heren Dominiek Lootens-Stael en Luk Van Nieuwenhuysen betreffende de beslissing van de vaste commissie voor taaltoezicht om voortaan nog slechts één klacht per aangetekende zending te aanvaarden

– 1230 (1998-1999) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften.

Overneming

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden overgenomen :

- Voorstel van resolutie van de heer Steve Stevaert betreffende de dringende behoefte aan een decretale regeling voor de organisatie van festivalactiviteiten, culturele happenings en andere openluchtmanifestaties
– 418 (1996-1997) – Nr. 1.

Overgenomen door de heer Peter Dufaux.

- Voorstel van resolutie van de heer Steve Stevaert betreffende een verbod voor de Vlaamse

overheid om, bij de bouw van sociale woningen, elektrische verwarming te installeren

– 607 (1996-1997) – Nr. 1.

Overgenomen door de heren Peter Dufaux en André Kenzeler.

- Voorstel van resolutie van de heer Steve Stevaert betreffende het opstarten van een debat rond radicale democratie

– 631 (1996-1997) – Nr. 1.

Overgenomen door de heer Peter De Ridder.

Wijziging in de verwijzing naar commissie

- Voorstel van resolutie van de heren Johan Malcorps en Jos Stassen betreffende de bevordering van de samenwerking tussen de zeehavens van de Hamburg-Le Havre-Range

– 471 (1996-1997) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer (voorheen verwezen naar de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden).

BELEIDSBRIEVEN**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende beleidsbrieven werden ingediend :

- Beleidsbrief Gelijkekansenbeleid. Gelijke Kansen in Vlaanderen. Langzaam ? Maar zeker ! Beleidsprioriteiten 1998-1999, ingediend door mevrouw Brigitte Grouwels, Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijkekansenbeleid

– 1198 (1998-1999) – Nr. 1.

Verwezen naar de Werkgroep Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen.

- Beleidsbrief Brusselse Aangelegenheden. Brussel, de uitgestoken hand ... Beleidsprioriteiten 1998-1999, ingediend door mevrouw Brigitte Grouwels, Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijkekansenbeleid

– 1199 (1998-1999) – Nr. 1.

Voorzitter

Verwezen naar het Advies- en Overlegcomité voor Brussel en Vlaams-Brabant.

- Beleidsbrief Financiën en Begroting. Beleidsprioriteiten 1998-1999, ingediend door mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid
– 1200 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.
- Beleidsbrief Vlaanderen herkenbaar aanwezig. Huisvesting van de diensten van de Vlaamse regering. Beleidsprioriteiten 1998-1999, ingediend door mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid
– 1201 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken.
- Beleidsbrief Gezondheidsbeleid. Beleidsprioriteiten 1998-1999, ingediend door mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid
– 1202 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin.
- Beleidsbrief Binnenlandse aangelegenheden. Vlaanderen sturen – Lokaal besturen. Beleidsprioriteiten 1998-1999, ingediend door de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting
– 1208 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting.
- Beleidsbrief Huisvestingsbeleid. Kwaliteitsvol wonen voor iedereen. Beleidsprioriteiten 1998-1999, ingediend door de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting
– 1209 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting.
- Beleidsbrief Stedelijk Beleid. Beleidsprioriteiten 1998-1999, ingediend door de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting
– 1210 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting.
- Beleidsbrief Armoede. Beleidsprioriteiten 1998-1999, ingediend door de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting
– 1211 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin.
- Beleidsbrief Statistiek. Beleidsprioriteiten 1998-1999, ingediend door de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie
– 1212 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden.
- Beleidsbrief Toerisme. Vlaanderen-Europa 2002. Beleidsprioriteiten 1998-1999, ingediend door de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie
– 1213 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden.
- Beleidsbrief Gezin en Welzijn. Begroting 1999. Beleidsprioriteiten 1998-1999, ingediend door de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn
– 1215 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin.
- Beleidsbrief Leefmilieu, Natuur, Landinrichting en Landschappen. Beleidsprioriteiten 1998-1999, ingediend door de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling
– 1217 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.
- Beleidsbrief Tewerkstelling. Beleidsprioriteiten 1998-1999, ingediend door de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling
– 1218 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden, en

Voorzitter

de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid.

- Beleidsbrief Het Vlaamse Wetenschaps-, Technologie- en Innovatiebeleid. Beleidsprioriteiten 1998-1999, ingediend door de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie
– 1219 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid, en de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden.

VERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- Verslag namens de Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften uitgebracht door de heer Etienne Van Vaerenbergh over de hoorzitting in verband met Hoofdstuk IV – Uitbouw van de fiscale en financiële autonomie, van de discussienota voor een verdere staatshervorming
– 253 (1995-1996) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden uitgebracht door de heer Jan Penris over het voorstel van resolutie van de heren Felix Strackx en Filip Dewinter betreffende de ontwikkeling van een Vlaams kwaliteitslabel en het voeren van een sensibiliseringscampagne Koop Vlaams
– 684 (1996-1997) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer uitgebracht door de heer Joachim Coens over het voorstel van decreet van de heren Patrick Lachaert, Karel De Gucht en Didier Ramoudt houdende wijziging van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996
– 995 (1997-1998) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud uitgebracht door de heer Hugo Marsoul over het voorstel van resolutie van de heren Ward Beysen en Arnold Van Aepren, mevrouw Marleen Vanderpoorten en de heren Dirk Van Mechelen, Mandus Verlinden en Marc Cordeel betreffende het opmaken van een statusrapport inzake het onderhoud en het beheer van de waterlopen in Vlaanderen naar aanleiding van de recente overstromingen
– 1137 (1998-1999) – Nr. 2.
- Verslag namens de Verenigde Commissies voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid en voor Welzijn, Gezondheid en Gezin uitgebracht door mevrouw Kathleen Helsen en de heer André Van Nieuwkerke over het ontwerp van decreet betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding
– 1160 (1998-1999) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Financiën en Begroting uitgebracht door de heer John Taylor over het Boek van het Rekenhof, 9e boek met opmerkingen en informatie voorgelegd aan het Vlaams Parlement – De procedures met betrekking tot de oprichting van serviceflats voor bejaarden langs de Bevak NV Serviceflats Invest
– 1206 (1998-1999) – Nr. 1.
- Verslag namens de Commissie voor Reglement en Samenwerking uitgebracht door de heer Marc Olivier op het voorstel van decreet van de heren Johan De Roo, André Denys, Gilbert Bossuyt, Paul Van Grembergen en Jos Geysels houdende wijziging van het decreet van 14 juli 1998 houdende regeling van de bij het Vlaams Parlement ingediende verzoekschriften
– 1207 (1998-1999) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Herman Suykerbuyk over de gedachtewisseling over het satelliettelevisieproject BVN
– 1220 (1998-1999) – Nr. 1.
- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Herman Suykerbuyk over de gedachtewisseling over de visie van de commissie bij het Vlaams-Nederlands akkoord op de invulling die moet worden gegeven aan dat akkoord, en over de rol die de gemengde commissie voor zichzelf weggelegd ziet bij die invulling
– 1221 (1998-1999) – Nr. 1.

Voorzitter

- Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid uitgebracht door de heer Jos De Meyer over de gedachte-wisseling met betrekking tot de definitiestudie over de objectieerbare verschillen
– 1222 (1998-1999) – Nr. 1.

over het Vlaams beleid ten aanzien van mensen zonder wettig verblijf

– 1228 (1998-1999) – Nr. 1.

- Met redenen omklede motie van de heer Ward Beysen tot besluit van de op 10 november 1998 door de heer Ward Beysen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Steve Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de mobiliteitsvoorwaarden voor de uitbreiding van de Antwerpse haven op de Linker-Scheldeoever
– 1231 (1998-1999) – Nr. 1.

MOTIE**Indiening**

De voorzitter : De volgende motie werd ingediend :

- Motie van mevrouw Yolande Avontroodt en de heer Chris Vandembroeke betreffende een belangenconflict
– 1205 (1998-1999) – Nr. 1.

- Met redenen omklede motie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot besluit van de op 10 november 1998 door mevrouw Ria Van Den Heuvel in commissie gehouden interpellatie tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het Vlaams beleid ten aanzien van mensen zonder wettig verblijf
– 1232 (1998-1999) – Nr. 1.

- Met redenen omklede motie van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot besluit van de op 10 november 1998 door mevrouw Ria Van Den Heuvel in commissie gehouden interpellatie tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het Vlaams beleid ten aanzien van mensen zonder wettig verblijf
– 1233 (1998-1999) – Nr. 1.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES**Indiening**

De voorzitter : De volgende met redenen omklede moties werden ingediend :

- Met redenen omklede motie van de heren Karel De Gucht en Jean-Marie Bogaert tot besluit van de op 29 oktober 1998 door de heer Karel De Gucht in commissie gehouden interpellatie tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over het dossier van de scheepskredieten en de inzagemoogelijkheid van een aantal documenten uit dit dossier door het Parlement
– 1216 (1998-1999) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heren Felix Strackx, Wilfried Aers en Karim Van Overmeire tot besluit van de op 10 november 1998 door mevrouw Ria Van Den Heuvel in commissie gehouden interpellatie tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn,

BOEK VAN HET REKENHOF**Indiening**

De voorzitter : Het volgende boek van het Rekenhof werd ingediend :

- Boek van het Rekenhof 1998 – 10e boek met opmerkingen en informatie voorgelegd aan het Vlaams Parlement
– 11 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

VERSLAGEN VAN HET REKENHOF**Indiening**

De voorzitter : De volgende verslagen van het Rekenhof werden ingediend :

- Verslag van het Rekenhof over het onderzoek van de ontwerpen van decreet houdende de middelenbegroting en de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999
– 17 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar alle bevoegde commissies.
- Verslag van het Rekenhof over het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999
– 1214 (1998-1999) – Nr. 2.
Verwezen naar alle bevoegde commissies.

VOORONTWERPEN VAN DECREET**Indiening**

De voorzitter : De volgende voorontwerpen van decreet werden ingediend :

- Voorontwerp van decreet houdende wijziging van de decreten betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten
(VR 7/1998-1999) ;
- Voorontwerp van decreet tot opheffing van sommige bepalingen van artikel 54 van de wetten op het toekennen van academische graden en het programma van de universitaire examens, gecoördineerd bij het besluit van de Regent van 31 december 1949
(VR 8/1998-1999) ;
- Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen en tot wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning
(VR 9/1998-1999).

Deze voorontwerpen van decreet liggen ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

VOORSTELLEN VAN NORMATIEVE RECHTSHANDELING VAN DE EG**Indiening**

De voorzitter : De volgende voorstellen van normatieve rechtshandeling van de EG werden ingediend :

- EU-wetgevingsvoorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van de tweede fase van het communautaire actieprogramma op onderwijsgebied (SOCRATES)
(EG 2/1998-1999) ;
- EU-wetgevingsvoorstel voor een besluit van de Raad tot goedkeuring van de derde fase van het trans-Europees mobiliteitsprogramma voor universiteitsstudies (TEMPUS III) : 2000-2006
(EG 3/1998-1999).

Deze voorstellen van normatieve rechtshandeling van de EG liggen ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

MEDEDELING VAN DE VLAAMSE REGERING**Indiening**

De voorzitter : De volgende mededeling van de Vlaamse regering werd ingediend :

- Schatkisttoestand van de Vlaamse Gemeenschap, toestand op 30 september 1998
(DOC 31/1998-1999).

Deze mededeling van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap ligt ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

MEDEDELING VAN HET REKENHOF**Indiening**

De voorzitter : De volgende mededeling van het Rekenhof werd ingediend :

- Brief van het Rekenhof betreffende ongedateerd ministerieel besluit houdende herverdeling van kredieten (N 14-1.630.245 B1) (DOC 30/1998-1999).

Deze mededeling van het Rekenhof ligt ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN**Indiening**

De voorzitter : Het volgende advies van de SERV werd ingediend :

- Advies over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999 (DOC 32/1998-1999).

Dit advies van de SERV ligt ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

MOTIE VAN EEN GEMEENTE**Indiening**

De voorzitter : De volgende motie van een gemeente werd ingediend :

- Motie van de gemeente Lint aangaande toekenning van gemeentelijk stemrecht aan onderdanen van de Europese Unie, goedgekeurd door de gemeenteraad op 28 september 1998 (DOC 29/1998-1999).

Deze motie van een gemeente ligt ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage bij het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat :

- Arrest nr. 101 van 21 oktober 1998 ;
- Arrest nr. 102 van 21 oktober 1998 ;
- Arrest nr. 103 van 21 oktober 1998 ;
- Arrest nr. 104 van 21 oktober 1998 ;
- Arrest nr. 105 van 21 oktober 1998 ;
- Arrest nr. 106 van 21 oktober 1998 ;
- Arrest nr. 107 van 21 oktober 1998 ;
- Arrest nr. 108 van 21 oktober 1998 ;
- Arrest nr. 109 van 4 november 1998 ;
- Arrest nr. 110 van 4 november 1998 ;
- Arrest nr. 111 van 4 november 1998 ;
- Arrest nr. 112 van 4 november 1998 ;
- Arrest nr. 113 van 4 november 1998.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage bij het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat :

- Rolnummer 1439 ;
- Rolnummer 1440 ;
- Rolnummer 1446 ;
- Rolnummer 1423 ;
- Rolnummer 1376 ;
- Rolnummers 1321, 1332 en 1386 t/m 1391 (samengevoegde zaken) ;
- Rolnummers 1425 en 1426 (samengevoegde zaken).

ACTUALITEITSDEBAT

Actualiteitsdebat over de mestproblematiek

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het actualiteitsdebat over de mestproblematiek.

De bespreking is geopend.

De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, de aanslepende impasse over het tweede Mestactieplan werd op dinsdag 27 oktober 1998 doorbroken. CVP en SP zouden volgens de media een politiek akkoord hebben bereikt over het MAP-bis. Intussen hadden zowel het Europees Parlement als de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, de OESO, de Vlaamse regering en het Vlaams beleid slechte cijfers gegeven voor het mestbeleid.

Tijdens de bespreking van de wetenschappelijke evaluatierapporten in de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud voor het zomerreces werd reeds duidelijk aangetoond dat het eerste MAP niet volstond om de nitraat- en fosfaatvervuiling in Vlaanderen terug te dringen. Er wordt een steeds zwaardere hypotheek op onze grondwaterlopen gelegd, en dus ook op het drinkwater. Dit impliceert een zware aanslag op de volksgezondheid van deze en volgende generaties. Wanneer men in dit debat een afweging probeert te maken tussen het belang van milieu en economie, is het belangrijk duidelijk aan te geven dat aan het kader, aangegeven door de grenzen van de volksgezondheid, niet mag worden voorbijgegaan.

Uit het milieurapport van de OESO blijkt dat de kwaliteit van het grondwater in België veel te wensen over laat. Volgens de OESO laten de landbouwers te veel nitraten achter in het grondwater. De intensieve landbouw wordt hiervoor expliciet verantwoordelijk geacht. Ik citeer : 'De doelstellingen met betrekking tot de lozing van stikstof door bemesting en het gebruik van kunstmeststoffen zijn verre van gerealiseerd en problemen met de drinkwaterbevoorrading, de waterkwaliteit en het natuurbehoud blijven onopgelost. Bovendien bevatten de grondwaterreserves in landelijke omgevingen hoge nitraatconcentraties.' Dat is een bijzonder scherp internationaal verdict over het leefmilieu en -beleid in de Belgische federatie.

Op dinsdag 20 oktober heeft het Europees Parlement naar aanleiding van het rapport McKenna

gesteld dat 'de nitraatsituatie in Vlaanderen even ernstig is als in Nederland, maar dat de politieke wil om deze situatie aan te pakken in Vlaanderen nog geringer is dan in het buurland.' Dit staat in de toelichting bij de resolutie over het verslag van rapporteur McKenna. Verder staat ook : 'De situatie in België is in Vlaanderen vergelijkbaar met die in Nederland. In vrijwel geheel Vlaanderen worden nitraatconcentraties van meer dan 100 milligram per liter gemeten.'

– *De heer Norbert De Batselier, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

'In het kader van het OSPAR-verdrag is de gehele Belgische kust als kwetsbare zone aangewezen, terwijl in het kader van de nitraatrichtlijn niet de gehele kust als zodanig is aangeduid.' Het Europees Parlement vraagt de commissie om de inbreukprocedure te versnellen tegen 'lidstaten die de nitraatrichtlijn niet op de juiste wijze ten uitvoer leggen.' Terloops wordt erop gewezen dat het niet-respecteren van de nitraatrichtlijn leidt tot concurrentievervalsing.

Er gaan al geruime tijd steeds meer stemmen op voor een fundamenteel andere aanpak van het mestprobleem. Een inkrimping van de varkensstapel en de erkenning van heel Vlaanderen als kwetsbaar gebied staan daarbij centraal en het Nederlandse voorbeeld werkt inspirerend. De commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud heeft daar herhaaldelijk gesprekken over gevoerd. Ik zou bij het begin van dit debat toch even enkele basisgegevens naar voren willen brengen.

De overbemesting werd al in de jaren tachtig erkend. In 1987 diende de heer Lenssens als eerste een voorstel in om dit aan te pakken. We zijn intussen elf jaar, een mestdecreet en een MAP verder. Wat zijn de resultaten ? Ik geef u enkele cijfers. De varkensstapel bleef gestaag groeien. In 1985 waren er 5.032.000 varkens in Vlaanderen, in 1992 telde men er 6.545.000 en vorig jaar registreerde de landbouwadministratie niet minder dan 7.367.000 varkens. Als men in 1987 al iets wou doen aan de mestoverschotten, kon men in de eerste plaats de mestproductie aanpakken, maar dat deed men niet. Deze logische redenering vond wel ingang in Nederland en Denemarken. België kende tussen 1985 en 1997 een aangroei van het varkensbestand van meer dan 50 procent.

Een tweede evolutie is in dit debat even belangrijk, namelijk de verdergaande schaalvergroting in de sector. In 1980 waren er nog 41.778 varkenshouders, in 1997 bleven er minder dan 12.000 over.

Sauwens

Het gemiddeld aantal varkens per bedrijf steeg van 124 stuks in 1980 naar 632 vorig jaar. Dit betekent steeds minder landbouwersactiviteit en steeds meer bedrijfsactiviteit. Volgens ons biedt het nieuwe MAP dan ook geen enkele waarborg voor het naleven van de Europese nitraatrichtlijn en de bescherming van de oppervlakte- en grondwateren. Sterker nog, we kunnen ons niet ontdoen van de indruk dat de belangen van de agro-industrie voorrang krijgen op het algemeen belang van het leefmilieu, de volksgezondheid en de kleinschalige landbouw. Impliciet wordt dat ook verwoord in de vaktijdschriften, en enkele citaten uit publicaties van landbouworganisaties zijn zeer verhelderend.

In feite krijgen de varkenskwekers drie keuzemogelijkheden : een nieuw mestdecreet met strengere normen, een milieubeleidsovereenkomst met de agro-industrie of een individuele beleidsovereenkomst onder begeleiding van de Mestbank. Hoogstwaarschijnlijk zullen de meeste landbouwers noodgedwongen kiezen voor de industriële overeenkomst waarvan de uitvoering en de controle volledig worden overgelaten aan de sector zelf. De afhankelijkheid van de Vlaamse landbouwer neemt alleen maar toe. We kunnen nu al voorspellen dat de landbouwconsulent haast elke week zal moeten langskomen om een correcte implementatie van het nieuwe MAP te helpen realiseren.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : U zegt luchtig dat de controle via de landbouwsector zelf zal gebeuren. Dat klopt niet. In de milieubeleidsovereenkomst is er in voorzien dat in de eerste fase de sector zelf een inspanning zal leveren. De zelfcontrole gebeurt echter op kosten van de sector door onafhankelijke derden. Dat op zich is al een belangrijk gegeven. De onderzoekers moeten beschikken over een erkenning die ze eventueel kunnen verliezen indien er iets fout gaat.

Bovendien is er vanuit de overheid ook een controle op de controle. Dit vormt de achillespees van het nieuwe mestdecreet. De overheid controleert perceelsgewijze en niet meer op basis van een dossier.

De heer Johan Sauwens : U stelt dat de landbouwer zichzelf controleert. Ik beweer dat het de sector is die via de opgerichte vennootschap een aan-

tal onderzoeksinstanties zal oprichten. Ze wordt daartoe zelfs aangemoedigd.

Minister Theo Kelchtermans : De Mestbank heeft de uiteindelijke controle. De perceelsgewijze controle via representatieve steekproeven zal ervoor zorgen dat men de gegevens kan nagaan die de landbouwer ter beschikking stelt van de Mestbank. De ultieme controle gebeurt dus in feite door de overheid.

De heer Johan Sauwens : Ik geef toe dat iedere vergelijking deels mank loopt. Wat er gebeurd is met de afvalsector wekt echter toch bijzonder veel scepticisme bij ons over de wijze waarop het MAP op het terrein zal worden geïmplementeerd en gecontroleerd. Zal de Vlaamse administratie in staat zijn om per perceel en per bedrijf te controleren ? Wanneer de sector zelf de verantwoordelijkheid wenst op te nemen, nemen we daar akte van. Het Fost+-verhaal leert ons dat we moeten waarschuwen tegen een te grote lichtgelovigheid ten opzichte van een sector die zich met de volksgezondheid, en dus het algemeen belang, inlaat.

In Boer en Tuinder staat dat het 'uiteindelijk toch een ingewikkeld, administratief geheel is geworden'. We betreuren dat men van de vereenvoudiging van het vorige MAP, waarvoor iedereen pleitte, op het terrein niets merkt. De individuele landbouwer zal meer dan ooit afhankelijk zijn van de organisaties die hem reeds via de leningen en de voeder- en afnamecontracten aan zich binden. In de toekomst zal dit ook gebeuren door de permanente begeleiding inzake de milieureglementering. De Vlaamse boer zal meer dan ooit afhankelijk zijn vanaf 1 januari 1999.

Ook de Vlaamse milieubeweging heeft kritiek. Men dient een onderscheid te maken tussen enerzijds de volksgezondheid, waarvan de Vlaamse overheid de bewaker is, en anderzijds de problemen inzake het natuurbehoud, milieuontwikkeling, enzovoort, waarbij de Vlaamse milieubeweging een belangrijke partner is. Volgens hen zal dit MAP-bis niets veranderen aan de vermessing van de natuur. We krijgen daarover dagelijks brieven binnen. De werkgroep Ecologische Evaluatie had er nochtans geen twijfel over laten bestaan dat de maatregelen ten voordele van de natuur in het oude MAP ondermaats waren.

Men stelt onomwonden dat kwetsbare biotopen zoals heide, vennen, graslanden en moerassen ernstig worden bedreigd door het overaanbod van nutriënten in het milieu. Bossen worden aangetast door de uitstoot van ammoniak nabij intensieve

Sauwens

veehouderijen terwijl waterlopen onvoldoende worden beschermd tegen eutrofiëring.

We willen onze verantwoordelijkheid nemen. De Volksunie pleit resoluut voor een afbouw van de varkensstapel met 5 percent per jaar tot in 2003. In totaal gaat het dus om een afbouw met 20 percent. Dit is de enige manier om het mestoverschot daadwerkelijk terug te dringen. Het is ook het enige middel om onze geloofwaardigheid zowel op het internationaal als op het nationaal vlak te herwinnen. De verwerking van mest en het effect van de nieuwigheden zoals het fosfaatarm voedsel, het zogenaamde lightproduct voor varkens, is voor de Vlaamse regering blijkbaar het tovermiddel, waarmee ze de sector opnieuw aan een uitstel voor vier of vijf jaren helpt. Het aantal varkens is een onwrikbaar gegeven. Men wil enkel het mestoverschot proberen weg te werken via mestverwerking. Een aantal Nederlandse deskundigen hebben in dit gebouw uitvoerig aangetoond dat mestverwerking in Nederland tot vandaag geen enkel resultaat heeft opgeleverd. Daar verlaat men deze optie en pleit men voor een afbouw van de veestapel.

Men stelt dat de aanwending van betere bemestingstechnieken en de introductie van lightproducten de overschotten helpt verminderen. Op termijn zouden die overschotten zelfs kunnen worden weggewerkt. Dat lijkt me een erg naïeve redenering. De controle daarop zal aartsmoeilijk zijn. Voor een aantal laboratoria en onderzoekscentra die dit plan mogen begeleiden, breken er ongetwijfeld gouden tijden aan.

Sta me toe even te verwijzen naar datgene wat is gebeurd met de ecotaksen en Fost+ en met de Vlaamse afvalplannen. De opeenvolgende ministers van Leefmilieu, de heren Lenssens, Kelchtermans, De Batselier en opnieuw Kelchtermans hebben steevast gezegd dat ze de huishoudelijke afvalberg zouden verminderen. Ze wilden de sectoren daarbij betrekken, en aan de hand van milieubeleidsvereenkomsten afspraken maken met de betrokken sectoren.

Onlangs gaf de minister me een uitvoerig antwoord op een vraag die ik hem had gesteld. Ik dank de minister daarvoor. Ik wil hier even citeren uit dat antwoord : 'Per inwoner produceerden we in 1994 in Vlaanderen 479 kilogram huishoudelijk afval. In 1995 was dat 490 kilogram, en in 1997 527 kilogram huishoudelijk afval per inwoner.' We stellen dus een enorme stijging en het de facto failliet van het

Vlaams afvalbeleid vast. Ik vrees dat het MAP dezelfde weg zal opgaan.

Minister Theo Kelchtermans : Het is juist dat het globale volume toeneemt. Maar men moet eveneens constateren dat in dezelfde periode het milieuvriendelijk karakter van de afvalverwerking toeneemt. We halen in grotere mate selectief afval op dan er wordt gestort. Er wordt meer verbrand. Maar dat is nog altijd een milieuvriendelijkere verwerkingswijze dan storten. Er zijn dus een aantal positieve evoluties waar te nemen. De globale hoeveelheid stijgt nog in beperkte mate. Maar dat heeft te maken met de toename van de welvaart in Vlaanderen, die zich vertaalt in een grotere afvalberg.

De heer Johan Sauwens : We hadden allen samen gesteld dat afvalvoorkoming een absolute prioriteit moest zijn. De overeenkomsten met de sectoren hebben ons in de praktijk van deze aanpak doen afzien. Meer dan ooit leven we in een wegwerpmatenschap, waar grof geld wordt verdiend met de verwerking van een gedeelte van die afvalberg. De realiteit staat haaks op de mooie doelstellingen.

Ik stel ook vast dat de controle op de naleving van de bemestingsnormen nauwelijks mogelijk zal zijn, zelfs wanneer het controleapparaat wordt uitgebouwd. Tot vandaag is er nog niet aangetoond dat de Vlaamse administratie en de Mestbank wel voldoende zijn uitgerust om hun taken uit te voeren. De wetenschappelijke basis voor het debat over de zogenaamde nitraatresidunormen voor de bodem moet nog worden uitgewerkt. Pas volgend jaar zal een studie worden uitgevoerd, die als basis zal dienen voor de beslissingen van de Vlaamse regering. In eerste instantie wilde de minister de Duitse norm van Baden-Württemberg hanteren, die 45 kilogram nitraat per hectare toestaat. Mede onder druk van de landbouworganisaties is deze norm verdubbeld, tot 90 kilogram nitraat per hectare. Het is op die manier bijzonder onwaarschijnlijk dat we in het jaar 2003 de Europese norm van 50 milligram nitraat per liter zullen halen.

Andermaal dreigt de discussie over de toenemende mestoverschotten te vervallen in een goocheltruc met cijfers. Zo hanteert de Vlaamse regering ten onrechte de Europese norm van 50 milligram. Dit is echter een uiterste grens. Een overtreding van deze norm wordt beschouwd als een zeer ernstige milieu-overtreding, te vergelijken met het negeren van een stoplicht in het verkeer.

De voorzitter : Mijnheer Sauwens, mag ik u vragen uw betoog af te ronden. U hebt de toegemeten tijd al ruim overschreden.

De heer Johan Sauwens : Ik had een interpellatie-verzoek ingediend over deze problematiek. Mijn interpellatie gaat op in dit actualiteitsdebat. Daar wil ik me bij neerleggen, maar dan zou ik graag over de tijd beschikken om mijn gedachtegang te ontwikkelen over dit technisch complexe dossier dat veel maatschappelijke raakpunten heeft.

Ik stel vast dat de volksgezondheid, het leefmilieu en de kleinschalige landbouw het andermaal hebben moeten afleggen tegen de financiële belangen van de landbouwindustrie. Het Vlaams Parlement en de milieu-organisaties waren trouwens niet uitgenodigd op de onderhandelingen over dit MAP-bis. Voor het zomerreces heeft onze commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud dagen vergaderd over de MAP-evaluatierapporten, maar blijkbaar werd de informatie van de Mestbank, de Vlaamse Milieumaatschappij en de wetenschappers niet echt als basis gebruikt voor dit MAP-bis.

In plaats van een strikt milieukader kiest de regering voor een vrijblijvend engagement van de landbouwsector om tegen 2003 de nitraatrichtlijn te halen. De agro-industrie krijgt dus carte blanche, en dat terwijl deze sector in het verleden al meermaals heeft getoond weinig belangstelling te hebben voor de Europese milieudoelstellingen.

De maskers zijn nu helemaal afgevallen. Waar blijft het beruchte gezinsveeteeltbedrijf ? Uren werd hierover indertijd gediscussieerd en nu is dit familiale bedrijf zo goed als afwezig in het MAP. Waarom hebben de zogenaamde verdedigers van het kleine bedrijf, het Algemeen Boerensyndicaat, dit goedgekeurd ? Hebben ze zich laten paaien met de belofte dat ze ook een deel van de 150 miljoen frank zullen krijgen ?

Ik heb ook een politieke vraag aan de SP. Waarom hebben de socialisten dit plan aanvaard ? Bij de nachtelijke overleggrondes over het MAP-bis werden alle rood-groene eisen blijkbaar ingeslikt. Heeft men misschien misbruik gemaakt van de relatieve onervarenheid van de kersverse minister ? Citaten uit Boer en Tuinder, het weekblad van de Boerenbond, zijn veelzeggend. Voorzitter Noël Devisch zegt daar : 'Het is belangrijk dat de sector gezamenlijk zijn verantwoordelijkheid heeft opgenomen, eerst door het opstellen van een sectorplan, later door in blok en met de steun van het kabinet-Van Rompuy de onderhandelingen te voeren met het kabinet van Leefmilieu. Dit heeft

geleid tot een nieuwe aanpak. In ons sectorplan werd er een meer elegante en realistische oplossing voorgesteld, maar dat was blijkbaar nog te soepel voor de socialisten in de regering. Zij bleven zelfs lang aandringen op een afbouw van de veestapel.' Ergens anders zegt minister Van Rompuy trots : 'In tegenstelling tot drie jaar geleden is het deze keer geen ideologische discussie geworden. Dat hangt volgens mij samen met de personen die aan tafel zaten en die veel rationeler onderhandelden dan hun voorganger Norbert De Batselier. Vergeet ook niet dat wij de SP hebben moeten leren geloven in de mogelijkheden van mestverwerking, iets wat begin dit jaar nog niet zo vanzelfsprekend was'.

Ik vraag de SP waarom ze dit MAP, dat slecht is voor het milieu en voor de volksgezondheid en dat totaal oncontroleerbaar is, heeft goedgekeurd tijdens de vooronderhandelingen. Mijn fractie zal dit MAP onder geen enkel beding goedkeuren en zal het via de parlementaire weg blijven bestrijden. (*Applaus bij de VU*)

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, net als de heer Sauwens wil ik beginnen met de ruimere implicaties van dit dossier af te bakenen. Vervolgens zal ik ingaan op het nieuwe voorstel. Het mestdossier is geen louter Vlaamse aangelegenheid. Het bevat ook grensoverschrijdende aspecten. In de eerste plaats speelt Europa een niet onbelangrijke rol in dit debat. De Europese nitraatrichtlijn verplicht alle lidstaten maatregelen te nemen tegen de nitraatvervuiling. België heeft op dit vlak al slechte punten gekregen.

Ten tweede is er het ophefmakende McKenna-rapport. Mijnheer de minister, u kent dat rapport wellicht zeer goed. In dat rapport wordt België, en dus ook Vlaanderen, als de slechtste leerling van de Europese klas beschouwd. Het vermeldt ook duidelijk dat in Vlaanderen de politieke wil niet aanwezig is om het mestprobleem effectief op te lossen. In dit rapport en in de resolutie die werd goedgekeurd door het Europees Parlement, wordt duidelijk gepleit voor structurele oplossingen voor de mestvervuiling.

Ten derde is er het niet onbelangrijke politieke feit dat België in het kader van de verschillende Noordzeeconferenties het engagement heeft aangegaan om op korte termijn tot een vermindering van 50 procent van de nitraattoevoer te komen. België deed dat met het oog op de bescherming

Dua

van het Noordzee-ecosysteem. De internationale druk om maatregelen te nemen neemt dus toe.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, er bestaat inderdaad een belangrijk onderscheid tussen het rapport van McKenna en de resolutie. De resolutie werd goedgekeurd door het Europees Parlement.

Mevrouw Vera Dua : Het rapport werd ook goedgekeurd door het Europees Parlement.

Minister Theo Kelchtermans : Ik zal het straks nog over dat rapport hebben. Het rapport is niet hetzelfde als de resolutie.

Mevrouw Vera Dua : Uiteraard. Ik begrijp dat u graag dat onderscheid maakt.

Minister Theo Kelchtermans : Inderdaad, hetgeen mevrouw McKenna zegt, is vaak helemaal naast de kwestie. Ze toont aan dat ze zeer slecht is geïnformeerd over de evolutie van het MAP en over een aantal beslissingen die door de Vlaamse regering werden genomen, ook in het kader van het vorige MAP.

Mevrouw Vera Dua : In elk geval stel ik vast dat hetgeen mevrouw McKenna in haar rapport schrijft, namelijk dat in Vlaanderen de politieke wil niet aanwezig is om iets aan het mestprobleem te doen, wordt bevestigd door uw nieuwe voorstel. Op het einde van mijn uiteenzetting zal dat wel duidelijk zijn.

We hebben Europa niet nodig om vast te stellen dat het huidige mestdecreet niet doeltreffend is en geen oplossing biedt voor de enorme milieuproblemen die door de mestoverschotten worden veroorzaakt. Uit de cijfers van de VMM blijkt duidelijk dat de waterkwaliteit in Vlaanderen niet verbetert, integendeel. De evaluatie van het MAP, heeft uitgewezen dat het MAP dringend aan herziening toe was.

Er is nu een nieuw MAP-akkoord. De cruciale vraag is of de vooropgestelde milieudoelstellingen al dan niet kunnen worden gehaald met dit nieuwe voorstel. Mijnheer de minister, we zijn tot de conclusie gekomen dat dat niet het geval is. We zijn trouwens niet de enige. De hele milieubeweging en een deel van de MINA-raad vinden dit voorstel een stap achteruit. Op een aantal punten wordt het huidige MAP afgezwakt. Er werd een knieval gedaan voor de grote landbouworganisaties. Het

resultaat is een plan op maat van de agro-industrie. Dit plan zal geen enkel probleem oplossen en is zowel voor het milieu als voor de landbouwers nefast. Ik zal dat aan de hand van een aantal onderdelen illustreren.

Ik wil nog even iets over de bemestingsnormen zeggen, zonder daarbij in een technische discussie vervallen. Dat zullen we in de commissie doen. Ik beperk me tot de vaststelling dat de eindnormen in het nieuwe voorstel minder streng zijn dan de indicatieve eindnormen van het huidige mestdecreet, waarvan de wetenschappers al beweerden dat deze vrij royaal waren. Als klap op de vuurpijl komt daarbovenop dat elke boer de mogelijkheid krijgt om deze normen naar eigen believen in te vullen, op voorwaarde dat hij een milieubeleidsvereenkomst afsluit met de Boerenbond. Dat is een vrijbrief om meer te vervuilen dan decretaal wordt toegelaten. Ook voor de kwetsbare gebieden, en dus de natuur, is men even gierig geweest als in het huidige MAP. Als men weet dat volgens de ecologische evaluatie heel Vlaanderen een kwetsbare zone is, dan is de voorgestelde afbakening waarvoor de strengere normen gelden uitermate minimalistisch. We vrezen dat, zoals bij het huidige MAP, de hele regeling zeker geen effectieve bescherming van de natuurwaarde zal garanderen. Ik wil er trouwens op wijzen dat het besluit over de nulbemesting, dat de Vlaamse regering had goedgekeurd in uitvoering van het huidige MAP, weliswaar bij het Staatsblad lag voor publicatie, maar om een duistere reden werd ingetrokken door de minister. Momenteel gebeurt er op het terrein dus niets. Als men in die richting voortgaat, dan vrezen we het ergste voor de natuur.

Dan kom ik tot wat de minister als het orgelpunt van het MAP beschouwt en wat de meest opvallende nieuwigheid is : de milieubeleidsvereenkomst. De bedoeling daarvan is het responsabiliseren van de sector. Men laat de landbouworganisaties en de veevoederindustrie zelf oplossingen zoeken en bepalen hoe men op het terrein de milieudoelstellingen zal realiseren. Een dergelijke formule is zeker bruikbaar en kan zijn verdienste hebben. We zijn daar dus zeker geen principieel tegenstander van, integendeel. Laat de sector er maar voor zorgen dat hij een oplossing vindt.

Maar dan moet er wel worden voldaan aan een aantal voorwaarden, waarvan ik er drie opsom. Ten eerste moet het een juiste en duidelijke resultaatverbintenis zijn. Ten tweede moet deze verbintenis meet- en controleerbaar zijn. Ten derde moet er tegenover dit resultaat een soort sanctie staan. Er moet een stok achter de deur zijn, waarmee

Dua

men kan dreigen wanneer blijkt dat men nergens geraakt.

Mijnheer de minister, wat deze drie belangrijke punten betreft, staat u nergens met uw milieubeleidsvereenkomst. U hebt alles afgestemd op uw norm van 50 milligram per liter. Als minister van Leefmilieu weet u dat dit de grenswaarde is, de alarmwaarde die men zeker niet mag overschrijden. Een beleid zou echter afgestemd moeten zijn op de richtwaarde, namelijk 25 milligram.

Minister Theo Kelchtermans : Neen, de Europese richtlijn bepaalt dat de grenswaarde 50 en de richtwaarde 25 milligram bedraagt.

Mevrouw Vera Dua : Daar zijn we het niet mee eens. Men moet een beleid afstemmen op wat op het terrein aanvaardbaar is, namelijk 25 milligram.

Minister Theo Kelchtermans : Het is de Europese richtlijn.

Mevrouw Vera Dua : Dat is dan uw interpretatie ervan, want in de Europese richtlijn staat dat ook.

Dan is er de meet- en controleerbaarheid. De landbouwer moet nu zelf via bodemanalyses bewijzen dat hij de milieudoelstelling haalt. Ik zou daar zeer uitgebreid op kunnen ingaan, en zal dat ook doen tijdens de commissiebesprekingen. Kort samengevat : dit is flauwekul. Dit is onbewijsbaar op basis van een nitraatresidu. Ik zal dit aantonen op het ogenblik waarop we deze discussie zullen voeren. In elk geval zal dit een zeer goede zaak zijn voor de erkende laboratoria : zij zullen er goed aan verdienen. Intelligente boeren zullen snel weten hoe ze gunstige resultaten moeten bereiken. Het is hoe dan ook een vrijbrief voor de landbouwers, die daardoor – zoals de heer Sauwens terecht opmerkte – compleet afhankelijk zullen worden van de grote landbouworganisaties. Een boer kan niet meer kiezen om al dan niet onafhankelijk van een van de grote landbouwlobby's te functioneren. Het zal de macht, zeker van de Boerenbond, alleen maar vergroten. Ik vermoed dat u daar gelukkig mee bent, maar wij zeker niet.

Ten slotte het derde punt : de stok achter de deur, die er geen is. Als uw plan niet slaagt en er dus tegen 2004 geen verbetering is van de milieukwaliteit, als we niet voldoen aan de nitraatrichtlijn, dan zullen we dit vaststellen en opnieuw moeten beginnen. In feite zullen we vijf jaar hebben verloren, zonder iets te hebben gewonnen.

Dat brengt me bij de oplossing die men via die milieubeleidsvereenkomst wil geven aan het probleem van de overbemesting, namelijk de mestverwerking. We zijn blij dat ook de landbouwsector eindelijk heeft begrepen dat er iets moet gebeuren om de overschotten te doen verdwijnen. We zien op dat vlak een trage, maar zekere evolutie : men beseft dat er een probleem is. Tot nu toe had men de grote verdwijntruc, die erin bestond dat men de mest op het land dumpte. Dat kan niet langer. De landbouwsector heeft deze boodschap eindelijk goed begrepen.

Iedereen met wat gezond verstand beseft dat er maar twee mogelijke oplossingen zijn voor deze mestoverschotten. Een eerste aanpak bestaat erin dat men de mestproductie vermindert door een afbouw van de veestapel, een aanpak waarvoor men in Nederland heeft gekozen na alle alternatieven te hebben bestudeerd en te hebben ingezien dat die niet werkten.

Een tweede mogelijkheid is het uitvinden van een andere verdwijntruc. Dat zou de rol zijn van de mestverwerking. De eerste mogelijkheid, met name de afbouw van de veestapel, stuit op het onherroepelijk verzet van de agro-industrie met op kop de veevoederindustrie. Haar winsten worden hierdoor immers rechtstreeks aangetast. Vandaar dat de Boerenbond als een van de grootste veevoederbedrijven in Vlaanderen alles zet op die ene, nog niet bestaande troefkaart, namelijk de mestverwerking.

Het blijft voor ons een end-of-the-pipe-oplossing omdat het probleem van de nitraatvervuiling daardoor niet wordt opgelost, integendeel. Ik weet dat we over de haalbaarheid van de mestverwerking makkelijk in een discussie kunnen vervallen met believers en non-believers, mijnheer Denys. Daar raakt men toch niet uit. Ik wil echter een aantal bedenkingen maken ter attentie van de believers en u, meneer Denys, kunt daar dan eens rustig over nadenken. We discussiëren nu al een vijftal jaar over mestverwerking maar er is nog geen enkel systeem operationeel. Er werd zelfs al een fabriek gebouwd maar deze draait niet. De commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud wil dit wonderlijk systeem al maanden gaan bewonderen maar wordt daartoe maar niet uitgenodigd.

Er zijn diverse studies gemaakt om te bewijzen dat mestverwerking financieel en technisch haalbaar is. Alle studies komen tot dezelfde conclusie, namelijk dat mestverwerking tussen de 500 en de 1000 frank per ton kost en dus onbetaalbaar is voor de landbouwers, zeker met de huidige marktsituatie.

Dua

Er is nog een derde punt en daarvoor richt ik me in het bijzonder tot minister Van Rompuy. Subsiëring van mestverwerking is uitgesloten want het is tegen het principe dat de vervuiler moet betalen. Bovendien wordt het niet aanvaard door Europa aangezien het wordt beschouwd als een vorm van oneerlijke concurrentie. Ik weet dat de Vlaamse Milieuholding een forse kapitaalinvester wil doen in het mestverwerkingsbedrijf BIOPOWER in Oostende. Uit de beleidsbrief van minister Van Rompuy blijkt dat hij probeert om via de plattelandsontwikkeling, twee mestverwerkingsinitiatieven te subsidiëren, namelijk in het Meetjesland en in de Westhoek. Immers, wie niet waagt, niet wint. Mijnheer de minister, ik denk dat u ook deze keer niet op de steun van Europa zult kunnen rekenen.

Het is vooral minister Van Rompuy die hier het voortouw neemt. Volgens hem moeten in Vlaanderen tien mestverwerkingsbedrijven worden opgestart. Waarom geen twintig of dertig? Er zou al een akkoord bestaan met minister Stevaert om deze bedrijven te beschouwen als 'van openbaar nut'. U kunt dus à volonté onteigenen en elke weerstand van de bevolking tegengaan. Ik concludeer dat u de rode loper uitrolt voor de privé-industrie om mestverwerking toch maar te realiseren.

Zelfs als men er met verdoken subsidiëring in slaagt om een aantal initiatieven te doen draaien, dan weet men nu reeds wat de invloed zal zijn op de sector. Voor kleine zelfstandige boeren is het onbetaalbaar. Zij zullen worden weggesaneerd en dat weet de minister. De grote integratoren zullen ervoor zorgen dat dankzij een koude sanering, een concentratie in de sector zal optreden. Hetzelfde aantal dieren zal worden verdeeld over een kleiner aantal bedrijven. Daardoor worden de winsten van de agro-industrie veiliggesteld. In dit scenario is niet alleen de natuur maar ook de boer verliezer. Ik hoop dat u zich daarvan bewust bent.

Ik heb begrepen dat dit het scenario is waar de Boerenbond en de veevoederbedrijven op hopen. Zij willen blijven produceren maar met minder boeren. Daar gaat het om in dit dossier. Dit brengt me tot mijn belangrijkste politieke conclusie. De meerderheid CVP-SP heeft met dit nieuwe MAP een duidelijke keuze gemaakt. Ze heeft haar lot verbonden met dat van de grote agro-bedrijven, ten koste van het milieu en van de landbouwer. De SP heeft een fameuze ideologische bocht gemaakt. Ik herinner me de discussies over de ge-

zinsveeteeltbedrijven. Die waren toen zo belangrijk en zijn nu plots vergeten. De boer kan de pot op.

Voor ons is het duidelijk dat er moet worden gekozen voor een andere oplossing waarbij ook de globale situatie van de intensieve veeteelt in rekening wordt gebracht.

Ik hoop dat men zich realiseert wat momenteel de situatie in de sector is. Er bevinden zich 9 miljoen varkens in Vlaanderen. Er is een enorme overproductie in de sector, varkens waarvoor men geen afzet vindt. De prijzen hebben een historisch dieptepunt bereikt.

Minister Theo Kelchtermans : Er zijn momenteel 7,5 miljoen varkens in Vlaanderen.

Mevrouw Vera Dua : U hebt gelijk. Ik droom tegenwoordig al van varkens en zij vermenigvuldigen zich in mijn gedachten. (*Gelach*)

De varkenskwekers werken momenteel allemaal met verlies. Men zal niet tot betere prijzen komen door het verkopen van varkensstaarten, -poten en -oren in China. Men zal hiermee al evenmin het milieuprobleem in de landbouw oplossen. De structurele overproductie is nadelig voor de boeren en natuurlijk ook voor het milieu. De markt kan zich pas stabiliseren indien een halt wordt toegevoerd aan die overproductie en indien men tot een vermindering van de stapel kan komen, zodat de prijzen kunnen stijgen.

Minister Eric Van Rompuy : In Nederland bouwt men de varkensstapel af, maar de Nederlandse regering compenseert dit met 9 miljard frank. Is Agalev bereid om 9 miljard frank uit te geven om de afbouw van de veestapel te financieren? (*Rumoer*)

Mevrouw Vera Dua : Allereerst meen ik dat dit geen 12 miljard frank hoeft te kosten. Ik denk wel dat wij daar financiële compensaties tegenover moeten stellen. Ik vraag niet om een sociaal bloedbad in de landbouwsector, integendeel. Landbouw is voor mij waarschijnlijk belangrijker dan voor u, mijnheer de minister. Men moet echter iets doen om die sector in de juiste baan te krijgen. Ik zou er bij u dan ook voor willen pleiten om de belangrijkste hefboom die tot uw beschikking staat, namelijk het VLIF, een volledig andere bestemming te geven.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : De vraag die minister Van Rompuy stelt, namelijk of Agalev bereid is tot dergelijke investeringen, is een foute vraag. De essentie van de zaak is dat het Nederlandse beleid de kostprijs wil betalen van de milieu-investeringen. Het is hen dat waard. Blijkbaar wil men in christen-democratische en in socialistische kringen die prijs niet betalen. Men wil die keuze niet maken.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister, ik denk dat men tot gelijkwaardige cijfers zou komen indien men de milieukost zou berekenen van wat de landbouw nu aanricht. De ecologische en economische realiteit ontkennen is kortzichtig en bewijst – en dan kom ik terug op wat ik zonet gezegd heb – dat Europa gelijk heeft wanneer het stelt dat in Vlaanderen de politieke wil ontbreekt om een echte oplossing te vinden voor de mestproblemen.

Ik wil hier tevens zeggen aan mijn SP-collega's dat wij enorm ontgoocheld zijn in de SP, die graag uitpakt met een rood-groen imago. Wij waren hierover zeer verheugd, maar bij het eerste grote milieudossier dat zich aandient, haakt de SP af. Zij trekt volledig de kaart van de CVP en van de grote boerenorganisaties. Ik kan u in elk geval verzekeren – en u zal dat aan de brieven die u ontvangen heeft ook al gemerkt hebben – dat alle milieubewuste kiezers dit ondertussen ook beseffen en enorm ontgoocheld zijn. (*Applaus bij AGALEV en de VU*)

De voorzitter : De heer Quintelier heeft het woord.

De heer Leonard Quintelier (*Op de tribune*) : De snelheid waarmee in dit parlement een eerste debat wordt gevoerd, amper twee weken na de goedkeuring ervan door de Vlaamse regering, bewijst nogmaals de enorme maatschappelijke en politieke aandacht die aan deze wetgeving wordt gegeven. Het is ons inziens een goede zaak dat het parlement zo snel kan inspelen op deze actualiteit. Anderzijds moeten we er ook durven van uitgaan dat de bespreking van een complexe decreetaanpassing veel tijd zal vergen, meer tijd dan de enkele minuten die thans zijn toegemeten. Het decreet zal te gelegener tijd diepgaand worden besproken en geëvalueerd in de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud, zoals dit trouwens eigen is aan de weg van een decreet. Vanuit de CVP-fractie zullen we ons daarom nu beperken tot een evaluatie van de hoofdlijnen van het nieuwe MAP. We zullen dus

niet ingaan op de punten en komma's van allerlei technische details.

Onmiddellijk na de regeringsbeslissing werd al geopperd dat dit nieuwe MAP een maat voor niets zou zijn. Meer nog, het zou zelfs een verzwakking zijn van het bestaande MAP. Dit zijn verregaande beweringen. Toch willen we een eerlijke analyse maken. Blijkt die vermeende verzwakking inderdaad uit een onderzoek van de teksten, of moeten we die beweringen veeleer in hun politieke context situeren ?

De MINA-raad is genuanceerd in zijn oordeel. In de pers lezen we dat die raad vaststelt dat het nieuwe MAP is gericht op kwaliteitsdoelen, dat de sector via resultaatsverbintenissen meer verantwoordelijkheid krijgt en dat er in metingen op perceelsniveau wordt voorzien. We durven dus zeker te stellen dat dit een stap vooruit is in vergelijking met het vorige decreet.

Op dat vorige decreet is veel en vaak ook terecht kritiek gegeven. Als het nieuwe MAP een verbetering wil zijn – waaraan dus wordt getwijfeld -, moet het een antwoord kunnen bieden op een groot deel van de kritiek op het vorige MAP. Op basis van de parlementaire besprekingen van het voorbije jaar, met inbegrip van de hoorzittingen in de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud, hebben we daarom de belangrijkste punten van kritiek opgezocht. Daarna hebben we onderzocht in welke mate het nieuwe MAP daaraan tegemoetkomt.

Een van de meest evidente kritieken betrof de uitscheidingsnormen. Steeds meer was immers gebleken dat die normen uit het vorige MAP een verkeerde inschatting gaven van de werkelijk geproduceerde hoeveelheid mest in sommige vee- en teeltsectoren. De vraag om aanpassing van deze waarden was dan ook terecht. In het nieuwe MAP zijn uitscheidingsnormen opgenomen die objectief werden vastgelegd door een wetenschappelijke groep experts. Dit neemt evenwel niet weg dat verder onderzoek naar optimalisatie en aanpassing van nieuwe voedertechnieken noodzakelijk zal blijven.

Een tweede vaak gehoorde kritiek, die onder meer door de milieusector tijdens de hoorzittingen over de evaluatie van het bestaande MAP werd geuit, heeft te maken met het uitblijven van maatregelen over het onderwerpen van de mest, waardoor ammoniakvervluchtiging efficiënt kan worden tegengegaan. Ook hier wordt in het nieuwe MAP in sterke mate aan tegemoetgekomen. Vanaf ja-

Quintelier

nuari 1999 zal dierlijke mest uitsluitend nog op emissiearme wijze mogen worden toegediend op beteelde of niet-beteelde cultuurgrond. De uitzondering hierop is grasland. Hiervoor wordt die zwaardere verplichting pas opgelegd vanaf 1 januari 2000. De reglementering betreffende het uitrijden van mest wordt uniformer en eenvoudiger, en dus veel beter controleerbaar.

Ook de notie gezinsveeteeltbedrijf uit het vorige MAP is steeds een bron van kritiek geweest. Te veel bedrijven zouden onder deze noemer vallen, waardoor sommige voorziene uitzonderingen alsmaar meer regel bleken te worden. Vanuit de bedrijven, maar ook vanuit de administratieve overheid werd geopperd dat de administratieve inspanningen die gepaard gingen met notificatie als gezinsveeteeltbedrijf te omslachtig en te onproductief waren en te veel middelen vergden. Ook de landbouworganisaties waren er trouwens voor gewonnen om de energie die hieraan door de Mestbank werd gespendeerd in de toekomst te reserveren voor daadwerkelijke controle op het terrein.

In het nieuwe MAP wordt de notie gezinsveeteeltbedrijf volledig geschrapt, met uitzondering van enkele uitdovende bepalingen. De zware jaarlijkse notificatie valt weg. De zwaardere verplichtingen, vooral inzake mestverwerking en LAT-plicht voor grote bedrijven, blijven wel gehandhaafd. Grote bedrijven met hoge mestproductie zullen inzake mestverwerking de zwaarste lasten moeten dragen, en zullen ook de trein van die mestverwerking op gang moeten trekken.

Van het bestaande MAP werd evenzeer gezegd dat het teveel een papieren MAP was. Op het terrein zou er te weinig zijn veranderd. Een belangrijke vorm van misbruiken zou bijvoorbeeld bestaan in de toediening van te grote doses mest geconcentreerd op maïsvelden. In het oude MAP was dit nauwelijks controleerbaar.

In het thans voorliggende nieuwe mestdecreet is het dat wel. De mogelijkheid wordt immers geschapen om per individueel perceel controles uit te voeren. Dit is wellicht een van de belangrijkste nieuwigheden. Wie in de milieubeleidsovereenkomst stapt, zal overigens verplicht zijn zelf controles te laten uitvoeren door een erkend labo.

Naar de precieze waarde van de toegelaten mestresidu's zal in de komende jaren nog verder onderzoek worden uitgevoerd. Het principe en de haal-

baarheid van de controles kunnen echter niet meer in vraag worden gesteld. Ook in het buitenland, met name in Baden-Württemberg, werd deze methode reeds succesvol toegepast.

Naast de controle op het terrein blijft ook de zeer strenge controle op de mesttransporten gehandhaafd. (*Opmerkingen van de heer Johan Sauwens*)

Deze transporten zijn daardoor onderworpen aan strengere regels dan transporten van gevaarlijk afval. De keerzijde van deze medaille is de enorme papierberg die blijft. Ook de kleine landbouwbedrijven worden daarmee belast.

Met het oude MAP zouden we er niet in zijn geslaagd de aangroei van de veestapel een halt toe te roepen. Het nieuwe MAP voorziet daarom in de handhaving van een standstill op gewestelijk niveau, aangevuld met een nutriëntenhalt op het niveau van het individuele bedrijf en zelfs van de individuele inrichting. Tot 2005 wordt stal per stal een stop gezet op de aangroei van het aantal dieren en van de mestproductie. Wanneer het vee door aangepaste voeding minder mest produceert, kan dit niet meer leiden tot een stijging van het aantal dieren. Het is niet verwonderlijk dat de MINA-raad dit bijzonder positief heeft beoordeeld.

Het is echter evenzeer begrijpelijk dat deze maatregel voor de landbouworganisaties erg zwaar valt. Geen enkele economische sector, ook geen vervuilende, werd immers geconfronteerd met zulke absolute en van boven af opgelegde groeibeperking. Groei en investeringen worden integendeel nog vaak toegejuicht omwille van de werkgelegenheid. Dit geldt niet voor de veeteelt, waar de economische dynamiek voor vijf jaar wordt stilgelegd.

Toch zijn de opgelegde standstill en nutriëntenhalt tot 2005 absoluut nodig. Als de sector tegen dat jaar geen oplossing vindt voor de huidige overschotten, zal dat immers onherroepelijk leiden tot nog veel meer economische schade en verlies van tewerkstelling. Het is daarom – ik citeer de kop van een landbouwblad – de laatste kans voor de sector om zich te bewijzen. Een drastische maatregel is bijgevolg op zijn plaats.

Cruciaal voor het welslagen van het nieuwe MAP is het wegwerken van de mestoverschotten tijdens de standstillperiode. Zowel milieu- als landbouworganisaties waren tijdens de hoorzittingen in de commissie gewonnen voor een meerspoorbeleid. Conform hiermee wordt in het nieuwe MAP gewerkt aan de invoering van nutriëntenarme vee-

Quintelier

voeders en bepaalde voedertechneken, heffingen op kunstmest, de stimulering van mestverwerking, een bevroering van de mestproductie en een vergunningenstop. Daarenboven komen er nog sturende superheffingen.

Het nieuwe MAP is dus duidelijk een verstrenging en een verbetering. Daar kan volgens de CVP zeker niet aan worden getwijfeld. Het is fout te stellen dat aan de veeteeltsector geen bijkomende inspanningen worden gevraagd. Het is wel juist dat de sector, via de MBO, enige marge zal krijgen bij de verwezenlijking van deze doelstellingen. Het Vlaams Gewest hoeft zich niet noodzakelijkerwijs te mengen met de wijze waarop dit gebeurt, zolang de landbouw maar de voorgestelde resultaten kan afleveren. Het is immers duidelijk dat de milieudoelstellingen in het decreet en in de MBO dezelfde zijn. Dit geldt ook voor de sancties en de controlemogelijkheden waarin is voorzien.

Landbouworganisaties krijgen geen blanco cheque. De CVP heeft vertrouwen in de sector, maar dit is geen blind vertrouwen. De evolutie van het oppervlaktewater zal in de komende jaren via een fijnmazig landbouwmeetnet met argusogen kunnen worden gevolgd. De doelstellingen uit de nitraatrichtlijn zullen tijdig moeten worden gerealiseerd. De CVP is ervan overtuigd dat dit plan daartoe het pad zal effenen. Dit MAP staat of valt daarom ook met de uitbouw van dit fijnmazig meetnet.

De CVP wil ten slotte niet blind zijn voor de kritiek op het plan die nog leeft bij zowel natuur- als landbouwzijde. We hebben begrip voor de kritiek van landbouwzijde op de gevolgen van de standstill op sommige individuele bedrijven, bijvoorbeeld in het geval van recente investeringen door jonge boeren. We menen dat dit moet worden ondervangen, eventueel met ondersteunende maatregelen vanuit het landbouwbeleid zelf. Wij stellen eveneens tot onze spijt vast dat de administratieve last, ondanks de vermindering ervan, voor het individuele bedrijf nog steeds te hoog blijft.

Wat de natuur betreft, moeten we samen met de natuurgroepen vaststellen dat de verschillen met het vorige MAP gering zijn. Het is voor de CVP dan ook duidelijk dat het natuurhoofdstuk, eigen aan dit MAP, in tegenstelling tot het volksgezondheidshoofdstuk slechts een tijdelijke oplossing inhoudt in afwachting van een meer definitieve regeling.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Wat bedoelt u daar precies mee ?

De heer Leonard Quintelier : Als u mij toestaat mijn betoog verder te zetten, zult u het antwoord onmiddellijk vernemen.

Door de totstandkoming, vorig jaar, van het decreet op het natuurbehoud en het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen is het hele natuurbeleid in volle ontwikkeling. In het kader van het decreet op het natuurbehoud zullen in de komende jaren duizenden hectaren GEN's, GENO's en IVON's worden afgebakend. Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen voorziet daarnaast in de bijkomende afbakening van grote gebieden bos en natuur.

Gelijktijdig hiermee moet in de opmaak van de nieuwe uitvoeringsplannen een planologische uitruil gebeuren waardoor de planologische kaarten en de feitelijke situatie op het terrein dichter bij elkaar zullen aansluiten. Wat nu nog landbouwgebied is, kan binnen enkele jaren natuurgebied zijn of vice versa. Zo kunnen zowel landbouw- als natuurgebied een duidelijk aaneengesloten structuur vormen.

De voorzitter : De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens : Mijnheer Quintelier, moet die ruiloperatie plaatsvinden voor u het ontwerp van decreet hier goedkeurt ?

De heer Leonard Quintelier : We hebben die ruiloperatie absoluut nodig om tot volwaardige natuurinrichtingsplannen te komen.

De heer Johan Sauwens : Betekent dit dat u de wijzigingen aan het mestdecreet niet goedkeurt zonder dat die uitvoeringsbesluiten van het decreet op het natuurbehoud er zijn ?

De heer Leonard Quintelier : Dat heb ik niet gezegd.

De heer Johan Sauwens : Ik had het zo begrepen.

De heer Leonard Quintelier : Via de natuurinrichtingsplannen willen wij verdere invulling en uitvoering geven aan het decreet op het natuurbehoud.

De voorzitter : Mijnheer Quintelier, u hebt nog welgeteld 27 seconden. U mag niet vergeten dat er nog een spreker uit uw fractie ingeschreven is.

De heer Leonard Quintelier : Dat ben ik niet vergeten, maar hij heeft me gezegd zich te zullen

Quintelier

beperken tot het stellen van enkele vragen waarvoor ik mijzelf dus wat meer tijd heb toebedeeld.

Mijnheer de voorzitter, ik rond af. Dit MAP is strenger en eigentijds dan de vorige versie. Het is het eerste MAP waarbij de sector zich ten volle wil engageren en het probleem duidelijk onder ogen wil zien. Plannen maken is één zaak, ze uitvoeren is iets helemaal anders. De combinatie tussen een strenger MAP en een sector die wil meewerken, vormt voor de CVP de beste garantie voor een duurzaam landgebruik in de volgende eeuw. *(Applaus bij de CVP en de VLD)*

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, het is misschien ongewoon dat een debat over een ontwerp van decreet wordt georganiseerd voor het wordt behandeld in de bevoegde commissie. Toch is dit debat een goede zaak om wat puntjes op de i te zetten.

Ik zal niet ingaan op de technische kant van het ontwerp, maar ik zal het hebben over de politieke betekenis van de inhoud en van de wijze waarop het tot stand is gekomen.

In het verleden was ons uitgangspunt steeds de vraag hoe we op een economisch rendabele manier een zo ecologisch mogelijk werkende landbouwsector konden behouden. Ons uitgangspunt is niet veranderd. We zijn steeds uitgegaan van het standpunt dat de landbouwsector niet de dupe mocht worden van wat we blind ecologisme noemen, maar dat de familiale landbouw en de echte gezinsbedrijven een waardevolle steunpilaar van onze Vlaamse economie vormden. Het zijn tevens degelijke instrumenten van milieubehoud.

De vraag hoe we onze leefomgeving kwalitatief kunnen verbeteren zonder onze laatste primaire sector ten dode op te schrijven, stond en staat steeds voorop. De woorden 'landbouw' en 'landbouwers' spreken voor zich : de grondgebondenheid staat centraal. We moeten de grondgebondenheid als prioriteit beschouwen, want die is voor een bedrijf van cruciaal belang.

Eerlijkheidshalve moeten we toegeven dat we enkele jaren geleden tijdens de bespreking van het huidige MAP, enkele fouten in onze redenering en een paar verkeerde inschattingen hebben gemaakt.

Die worden bevestigd door de organisatie van het nieuwe MAP. We geven toe dat de milieubeweging en de landbouwers naar elkaar toe zijn gegroeid, en dat de politieke meningen werden herzien.

Na de eerste lezing van het nieuwe MAP kunnen we reeds een paar belangrijke conclusies trekken. Het voorliggende ontwerp van decreet en de belangrijke nieuwigheid die de milieubeleidsvereenkomst is, zijn het resultaat van maanden- of zelfs jarenlang complotteren van de industriële veehouderij tegen de zelfstandige boeren.

Het huidige MAP werd in het voordeel van de industriële sector uitgehold via de term 'gezinsveeteeltbedrijf'. Uitgerend deze sector bepaalt, als satelliet van de standenorganisaties, het grootste gedeelte van de inhoud van het MAP. Het kost me geen moeite om vanop deze tribune de volgende retorische vraag te stellen : 'Quo vadis, ABS ?'. We vragen ons af welke beloften en toezeggingen deze landbouworganisatie heeft gekregen en welke belangen in dit ontwerp van decreet meespelen. De standenorganisaties, met uiteraard nog altijd de Boerenbond op kop, verloren reeds enige tijd hun greep op de nog resterende zelfstandige landbouwers. Dit nieuwe MAP is een wraakactie op hen en het middel om deze landbouwers tot het einde van hun dagen te binden, en ervoor te zorgen dat uiteindelijk alleen de agro-industrie overblijft.

We zijn ondertussen tot het besef gekomen dat het huidige MAP en de definitie 'gezinsveeteeltbedrijf' werden uitgehold onder druk van de industriële sector via de prijs-garantiecontracten. Nu de definitie van het gezinsveeteeltbedrijf verdwijnt, komt meteen ook een einde aan de daaraan verbonden sociale correcties. Als we de bundel bekijken, lezen we op bladzijde elf van de technische toelichting van het nieuwe ontwerp van decreet dat het ontwerp voorziet in meerdere soorten van heffingen, naar analogie met de toepassing van het principe 'de vervuiler betaalt'. We stellen echter, zoals in het verleden, andermaal vast dat dit principe met de voeten wordt getreden.

Voor het merendeel van de landbouwers is mest een onmisbare grondstof. Voor de industrie is het echter een afvalproduct. In dit ontwerp moet de producerende maar niet de vervuilende zelfstandige boer meebetalen voor de verwerking van industrieel afval. Het gaat dus om afval dat niet van de landbouw afkomstig is, maar wel van de vleesfabrieken.

In dit ontwerp van decreet wordt resoluut gekozen voor mestverwerking als het uiteindelijk zaligma-

Wymeersch

kend middel om de overproductie van mest weg te werken. De zelfstandige grondgebonden familiale bedrijven hebben daar echter geen boodschap aan. We hebben altijd gezegd dat mestverwerking een bijkomend middel kon en kan zijn. We hebben echter nooit, zoals anderen in dit halfroond wel deden, beweerd dat dit uiteindelijk de ideale oplossing is.

In het verleden was men niet rijp voor mestverwerking. Technisch gezien staat het ook nog niet op punt. Tegenwoordig worden echter gesprekken gevoerd tussen het IOK en de Boerenbond tot oprichting van een mestverwerkend bedrijf in de Antwerpse regio. Ik heb dan ook mijn twijfels over de eerlijkheid waarmee dit ontwerp van decreet tot stand is gekomen.

De landbouwers hebben er geen boodschap aan, maar kunnen wel voor alles mee opdraaien. De standenorganisaties en de veevoedersector zullen een VZW oprichten, gespekt door de basisheffing op alle boeren, ongeacht of ze vervuilen of niet. Het zijn trouwens altijd de zelfstandige boeren die moeten betalen. De inbreng van de voedersector zal worden verhaald op de boeren. Ze moeten meer betalen voor het duurder fosfaatarm voeder en de verplichte bodemanalyses.

De leden van de onderschrijvende organisaties zullen in tegenstelling tot niet-leden, bepaalde tegemoetkomingen kunnen genieten. Is dit rechtvaardig? In hoeverre is het logisch dat de onderschrijvende organisaties automatisch hun leden binden en dus gevangen houden? In hoeverre zijn de onderschrijvende organisaties nog representatief voor de wensen en eisen van hun leden? Is het rechtvaardig dat de VZW Bemefa, de Boerenbond en het ABS via de mestbank zomaar 100 miljoen frank krijgen, geld dat afkomstig is van alle boeren?

Nog een woordje over de standstill van de veestapel. We hebben altijd gezegd dat men geen economische doelstellingen mag verwerken in een milieudecreet. Alhoewel de omvang van de veestapel rechtstreeks te maken heeft met het mestoverschot, wordt hier opnieuw een economische maatregel getroffen. Door de industrie te bevoorstellen, ontnemt men de zelfstandige landbouwer elke mogelijkheid tot expansie, en wellicht in vele gevallen tot rendabele uitbating. We zijn bereid ons achter een standstill te scharen, op één voorwaarde: dat men resoluut het mes zet – niet alleen figuurlijk, maar ook letterlijk – in de veestapel van de industriële bedrijven, zodat er meer ruimte vrij-

komt voor de zelfstandige vrije landbouwer. Men moet aan de industrie nog strengere uitbatingsnormen opleggen om de productie voor de zelfstandige boer te waarborgen.

De politieke betekenis van dit ontwerp van decreet betekent niet meer of minder dan een dolk in de rug van de landbouwer door de eigen organisaties. Het is een ondoeltreffend MAP, zowel voor de landbouwer als voor het milieu. Uiteindelijk moeten we toegeven dat x aantal jaren na datum het plan-Mansholt binnen afzienbare tijd zal worden gerealiseerd. Dit MAP zal mee verantwoordelijk zijn voor het verdwijnen van de landbouw in Vlaanderen. Daarom blijven we dit anti-milieu- en anti-landbouwdecreet bestrijden. Ik doe een oproep aan de zelfstandige vrije boeren en aan de goedbedoelende milieubeweging om daartoe de krachten te bundelen. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Mijnheer Wymeersch, waar pleit u eigenlijk voor? Durft u pleiten voor de afbouw van de varkensstapel? Dat zegt u niet rechtuit.

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer Stassen, u hebt niet goed geluisterd. We zijn, in tegenstelling tot vroeger, bereid een standstill te aanvaarden. We zijn zelfs voorstander van een inkrimping van de veestapel bij die bedrijven die rechtstreeks of onrechtstreeks afhangen van de agro-industrie, om eventueel vrijgekomen ruimte aan de zelfstandige boeren te geven. Als dat een inkrimping van de veestapel vereist, kunnen we daarmee leven.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, het nieuwe MAP, het zogenoemde mestverspreidingsplan, toont aan dat we drie jaar onze tijd hebben verspild. Het heeft voor het milieu en de volksgezondheid niets verbeterd. Terzelfder tijd heeft het in de sector een massale papieren ontwikkeling meegebracht om te voldoen aan het louter administratieve begrip gezinsveeteeltbedrijf.

Collega's, vooral de bestrijding van de nitraatvervuiling tijdens de afgelopen drie jaar is een duidelijk voorbeeld van een falend beleid. Er is een evolutie van een Vlaanderen, gekenmerkt door enerzijds witte en anderzijds zwarte zones, naar een Vlaanderen gekenmerkt door één grijze zone. Het gevolg hiervan is dat Europa een uiterst negatief rapport heeft opgesteld.

Denys

De regering zou eventueel een excuus kunnen inroepen door te zeggen dat ze niet beter wist en voor een volledig nieuwe uitdaging stond waarvan niemand de juiste draagwijdte kende toen het eerste MAP werd goedgekeurd. Dit is echter niet het geval. Wat we drie jaar geleden voorspelden, is tot in de details uitgekomen. Ik kan dit gemakkelijk bewijzen. De correcties die men nu heeft uitgevoerd, stemmen volledig overeen met deze die we reeds vanaf 1994 en bij de besprekingen in 1995 hebben voorgesteld.

We stonden een aanpak voor die was gebaseerd op mestverwerking in plaats van op mestverspreiding. Men spreekt nu over individuele milieubeleids-overeenkomsten samen met een perceelsgewijze controle zoals in Baden-Württemberg. Wij hadden het toen expliciet over het voorbeeld van Baden-Württemberg. We pleiten al vier jaar voor het afstappen van het kunstmatig begrip 'gezinsveeteeltbedrijf'. Collega's, lees onze teksten en onze uiteenzettingen. We hebben daar telkens op gehamerd.

Mijnheer de minister, men doet de waarheid geweld aan door te zeggen dat men van niets wist. We hebben letterlijk drie jaar verloren.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : De heer Denys heeft volledig gelijk. Het MAP dat nu voorligt, is een echt liberaal MAP. Dat klopt.

De heer André Denys : Sommige collega's zeggen dat het een VLD-MAP is. Ikzelf sta daar wantrouwig tegenover. De CVP en de Boerenbond kennde, wil ik toch eerst de teksten lezen.

Het moet mij van het hart dat ik de houding van de Boerenbond dan ook bijzonder schijnheilig vind. Mijnheer Beerden, uw Boerenbond kondigt in de voorlichtingsvergaderingen aan dat hij het nieuwe MAP nu heeft goedgekeurd uit vrees dat na de verkiezingen wel eens een veel slechter MAP tot stand zou worden gebracht. Zelden heb ik een grotere intellectuele oneerlijkheid gehoord. Als fractieleider van de VLD heb ik steeds een groenblauw MAP verdedigd tegen de groen-rode aanpak.

Bij een groen-blauw MAP staat de groene kleur voor strenge normen inzake milieu en volksgezondheid en het blauwe voor het behoud van de tewerkstelling en de levensvatbaarheid van de

bedrijven door de mestoverschotten te verwerken zonder afbouw van de bedrijvigheid. Bij een groen-rood MAP vinden we eenzelfde pleidooi voor strenge normen maar evolueert men onvermijdelijk naar vernieling van werkplaatsen en bedrijvigheid doordat men de afbouw van de veestapel als eerste uitgangspunt vooropstelt. Wat nu uit de bus komt, leunt dicht aan bij een groen-blauw MAP.

De oppositie moet daar niet euforisch over doen. Indien men de VLD-oppositie au sérieux had genomen, dan had men bij de discussie over het eerste MAP rekening gehouden met onze argumenten. De redenen voor de bocht van de regering zijn elders te zoeken. De eerste vaststelling is dat het MAP op het terrein totaal mislukte. Bovendien is er een politieke reden, namelijk het abdiceren van de socialistische coalitiepartner. De principes van het eigen socialistisch Toekomstcongres werden netjes opgeborgen. De SP heeft uiteindelijk in het dossier niet meer meegespeeld. Sedert de heer De Batselier geen lid meer is van de Vlaamse regering, is het MAP op regeringsniveau een zaak geworden tussen de CVP en de landbouworganisaties. In dit verband maak ik dus dezelfde analyse als Agalev. Alleen onze conclusies zijn verschillend. Mevrouw Dua is daarover ontgoocheld, wij daarentegen zijn daarover niet rouwig.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, ik wil me hier even tot de profeet Denys richten. Het voorliggende MAP is in feite een gevolg van de werkzaamheden van de voorbije drie jaar, een periode waarin we volgens hem veel tijd hebben verloren.

Ten tweede : de mestverwerking vormde in het vorige MAP een belangrijk onderdeel. Vanaf 1999 moest elk overschot van een bedrijf dat 10.000 kilogram P2O5 of meer produceert, integraal worden verwerkt. Het is dus niet juist dat dit alles pas vandaag wordt ontdekt. Ook dat was in het vorige MAP bepaald.

Ten derde : de discussie van vandaag vloeit voort uit afspraken uit het vorige MAP. Toen hebben we afgesproken om in 1998 een evaluatie te maken, en desnoods een bijsturing door te voeren. Iemand heeft het over het MAP-bis gehad. Dat is eigenlijk niet onjuist. Het nieuwe MAP bouwt in feite verder op het eerste MAP. Dat was toen ook zo voorzien.

De heer André Denys : Mijnheer de minister, u bent veel te bescheiden. Geef toch toe dat er van-

Denys

daag een totaal nieuw MAP voorligt. Zelfs de filosofie ervan – de ideologische premissen – is totaal verschillend. U stelt dat ook in het eerste MAP sprake was van mestverwerking, maar het beleid was gericht op mestverspreiding. De mestverwerking was eigenlijk onmogelijk. Dat is een eerste zaak.

Een tweede verschil is eerder van ideologische oorsprong. In vergelijking met wat in het eerste MAP staat, geeft u in het tweede MAP de overheid en de sector totaal verschillende rollen. De heer Quintelier heeft dat ook benadrukt. In het eerste MAP dicteerde de overheid alles. De sector kreeg weinig bewegingsruimte. De overheid zette ten behoeve van de controle een administratieve rompslomp op, die vooral was gericht op het vergunningenbeleid. In het nieuwe MAP beperkt u de rol van de overheid tot dwingende voorschriften, en tot een versterkte taak als controleorgaan.

De sector wordt geresponsabiliseerd, maar krijgt daartoe ook meer bewegingsruimte. De overheidscontrole zal doelmatiger gebeuren, via een perceelsgewijze aanpak. De landbouwer krijgt meer keuzemogelijkheden. Hij zal kunnen kiezen tussen een forfaitaire of een reële aanpak. Bovendien zal hij individuele milieubeleidsvereenkomsten kunnen afsluiten. We beschouwen dat als een positieve evolutie, maar de responsabilisering van de sector komt wel drie jaar te laat. Hoe men het ook draait of keert : responsabilisering betekent een meerkost voor de veeteeltbedrijven.

Die meerkost kan slechts worden opgebracht als de prijsevolutie gunstig is. De voorbije twee jaar was de marktprijsstructuur voor pluimvee en varkens erg goed. Op dat ogenblik zou men zo een meerkost goed hebben kunnen opvangen. Vandaag is dat jammer genoeg niet meer het geval, want de prijzen zijn in elkaar gestort. Vele bedrijven staan met het water aan de lippen. Dramatische gezinssituaties doen zich her en der voor. Het nieuwe MAP komt dus drie jaar te laat. Men verliest niet enkel op het vlak van milieu, maar ook op het vlak van de leefbaarheid van de bedrijven.

Begrijp me niet verkeerd : dit laatste is geen pleidooi om subsidies uit te keren. Het is wel een pleidooi om het heffingensysteem te wijzigen. We moeten meer overgaan tot het uitdelen van stimuli. Ook in het nieuwe MAP blijft men werken met een basisheffing gebaseerd op productie, en niet op wat er overblijft. Verder is er grote onduidelijkheid over de vergoedingen voor de gebiedsgerichte ver-

scherping, en voor de stimuli om de norm van 90 kilogram nitraat per hectare te verscherpen. In de begroting van leefmilieu voor 1999 vinden we geen enkel bedrag terug dat moet toestaan om waarin u in het MAP voorziet, ook in de praktijk te brengen. Ik hoop dat u op deze opmerking een antwoord zult geven.

Ik wil afronden, mijnheer de voorzitter. Onze conclusie is dat dit MAP-bis te laat komt. Drie kostbare jaren gingen verloren voor de nitraatbestrijding, voor het milieu en voor de volksgezondheid. Ondertussen zijn de marktprijzen ineengestort en hebben we het moment gemist om de sector te responsabiliseren.

Het nieuwe MAP gaat weliswaar in de goede richting – sommigen spreken zelfs van het VLD-MAP – maar ik wantrouw afspraken tussen de CVP en de Boerenbond. We zullen de teksten dus grondig bekijken. We zullen onderzoeken of de heffingen en stimuli voldoende waarborgen bieden voor een uitvoering van het plan in de praktijk. Daarom schorten we ons definitieve oordeel op tot na de besprekingen in commissie. (*Applaus bij de VLD*)

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De her Bruno Tobback (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, binnenkort kunnen we misschien spreken van een Octopus-MAP, en dan zullen de groenen weer de enigen zijn die niet meedoen. (*Gelach*)

Dit mestdebat wordt dikwijls herleid tot een discussie tussen milieu en economie. Dat is een foute voorstelling van zaken. De vraag is niet of beide verenigbaar zijn, de vraag is of een economische sector op een dusdanige manier kan produceren dat hij zijn onvermijdelijke milieukosten zelf draagt in plaats van ze door te schuiven naar de samenleving. Om bedrijfssectoren tot zo een verantwoordelijk gedrag te brengen, is dikwijls een externe aanzet nodig. Daarom houdt de overheid een flinke stok achter de deur : de strenge normen. Daarnaast moet er bij de sector een bereidheid bestaan om mee te zoeken naar de beste oplossing en daaraan mee te werken, de bereidheid om te investeren en zich anders op te stellen.

Zijn beide voorwaarden vervuld in de teksten die ons nu voorgeschoteld worden ? Over het eerste punt kan zeker geen discussie bestaan. Er is een stok achter de deur : de normen werden verstrengd. Ook de MINA-raad oordeelde hier gunstig over. Een andere stok achter de deur is het feit dat in 2003 de percelen die de norm overschrijden,

Tobback

automatisch als zeer kwetsbaar gebied zullen worden afgebakend. Wie dus vandaag verzuimt om maatregelen te treffen die de overlast moeten terugdringen, zal dan voor een groot probleem komen te staan.

De stok achter de deur is er dus. De deur staat zelfs niet helemaal open. De standstill die in de tekst werd ingeschreven, betekent immers een resolute terugdringing van het theoretische aantal varkens in Vlaanderen. Ik kan niet genoeg benadrukken dat een dergelijke maatregel van heel groot belang is. In Vlaanderen is zo een maatregel bovendien uitzonderlijk. Er wordt immers heel stringent ingegrepen in bestaande vergunningen, zonder dat een premie wordt toegekend voor zwarte varkens en zonder een witwassing van illegaal geproduceerde mest. Men heeft dus een stok achter de deur.

Ik kan vandaag niet antwoorden op de vraag of de sector bereid is mee te werken. Onze coalitiepartner verwijt ons soms wantrouwig te zijn ten aanzien van de landbouwsector. In tegenstelling tot de heer Quintelier zijn we inderdaad wantrouwig. Ik betwist wel dat dat wantrouwen ongepast is. Het is immers niet alleen voor de landbouwsector, maar voor elke economische sector moeilijk over te schakelen naar verantwoord produceren. In geen enkele sector gaat dat zonder een stok achter de deur, zonder de externe druk van maatregelen en zonder de externe dreiging van een optreden door de overheid. Dat wantrouwen is dus voor elke sector gepast, maar a fortiori voor de landbouwsector. In het verleden stelde de landbouwsector zich immers weigerachtig op tegenover het milieubeleid.

We voeren vandaag een nuttige discussie, maar indien er vandaag een oplossing komt, komt die wel een aantal jaren te laat. Ik ben ook heel blij mocht de landbouwsector nu wel bereid zijn mee te werken, maar ook die bereidheid komt dan jaren te laat. Voor Vlaanderen zou het zowel op financieel vlak als op het vlak van de volksgezondheid beter zijn geweest als die bereidheid er eerder was geweest.

De landbouwsector krijgt de gelegenheid om mee te zoeken naar een oplossing en om binnen duidelijk afgebakende marges eigen initiatieven te nemen. Wat mij betreft, kan mestverwerking daar heel goed een onderdeel van zijn. Voor ons is het wel van cruciaal belang dat de sector zelf die mestverwerking betaalt. Bovendien moeten even duidelijke en even strenge normen worden nageleefd als

bij andere initiatieven van afvalverwerking en waterzuivering. Zo niet, worden de kosten opnieuw doorgeschoven naar de gemeenschap. Dat is in deze fase onaanvaardbaar.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, ik wil de heer Tobback een paar vragen stellen. Mijnheer Tobback, u beweert dat uw partij zich zal verzetten tegen elke vorm van subsidiëring van mestverwerking. U zult dan wel nog een discussie moeten voeren met minister Van Rompuy, die blijkbaar een andere opvatting heeft. U kent de prijs van mestverwerking. U bent hopelijk ook op de hoogte van de situatie in de varkenssector. Hoe zal dat volgens u evolueren ?

De heer Bruno Tobback : Mevrouw Dua, u moet die vraag niet aan mij stellen.

Mevrouw Vera Dua : Ik kan u voorspellen dat de kleine boeren zullen verdwijnen. U weet dat toch.

De heer Bruno Tobback : U mag voorspellen wat u wil. Ook ik heb mijn ideeën. In het volgende punt zal ik uiteenzetten dat mestverwerking een deel van de oplossing kan zijn. Mestverwerking mag niet extra worden gesubsidieerd door de Vlaamse overheid en moet gebeuren met geld van de landbouwsector. Wat mij betreft, hoeft mestverwerking zeker niet de enige oplossing te zijn. Ik had liever gehad dat er duidelijkere stappen waren gezet in de richting van een afbouw van de veestapel. Ik denk trouwens dat die afbouw er hoe dan ook zal komen. De overheid had die afbouw echter kunnen begeleiden, zoals in Nederland gebeurt. Ik vrees echter dat de markt de volgende jaren de afbouw zal dicteren. Dat zal de heer Denys misschien verheugen.

Mevrouw Vera Dua : Inderdaad, de afbouw zal gebeuren volgens de regels van de vrije markt.

De heer Bruno Tobback : Voor de boeren die erdoor getroffen worden, betekent dat een minder sociale afbouw.

Mevrouw Vera Dua : U ziet daar dus geen probleem in ?

De heer Bruno Tobback : Ik heb daar wel een probleem mee, mevrouw Dua. Maar ik stel vandaag vast dat die keuze kan worden gemaakt door de landbouw zelf. Binnen de strikt opgelegde normen krijgen de landbouworganisaties de vrijheid om voorstellen in te dienen en te zoeken naar een

Tobback

oplossing. Niemand verplicht de boeren of de landbouworganisaties om dat te doen volgens een scenario van mestverwerking. Indien ze terzake een voorstel hebben, des te beter. Indien ze dat niet kunnen, dan is dat hun probleem.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer Tobback, dit is geen eerlijk debat. Het zijn de politici die moeten bepalen welke richting men moet uitgaan. Als de politieke wereld zijn verantwoordelijkheid niet opneemt en niet bepaalt op welke wijze en bij wie er een afbouw van de veestapel zal plaatsvinden, dan zal dit gebeuren ten koste van de kleine zelfstandige boeren. Als de socialisten er in de vorige eeuw dezelfde redenering op na hadden gehouden als u nu, dan stonden we op sociaal vlak niet waar we nu stonden. (*Opmerkingen van de heer Gilbert Bossuyt*)

De voorzitter : De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens : Ik wil hier even op doorgaan, daar dit de kern van het verhaal is. U beweert een gezond wantrouwen te koesteren ten opzichte van de landbouwsector. Dat kunnen we goed begrijpen. Het gaat hier over heel belangrijke zaken, namelijk de volksgezondheid en de wijze waarop we in de toekomst met die volksgezondheid omgaan. Heel concreet gaat het over onze drinkwaterreserves. Ik meen dan ook dat nu meer dan ooit een dringend overheidsoptreden nodig is. Maar precies op dat ogenblik abdiceert de overheid en stelt die dat de sector het zelf moet doen. De dagprijs voor een kilo varkensvlees bedraagt op dit ogenblik 28 frank. Gezien de financiële mogelijkheden van de sector lijkt uw standpunt, namelijk dat die sector het belangrijke element van de mestverwerking mee moet financieren, me bijzonder naïef.

De heer Bruno Tobback : Mijnheer Sauwens, deze vraag moet u niet aan mij stellen.

De heer Johan Sauwens : Toch zal ik ze stellen aan u aangezien u ze zelf hebt aangehaald. Het is toch duidelijk dat een begeleide en van een financiële regeling vergezeld verminderd van de veestapel, zoals in Nederland, een veel beter controlebaar middel zou zijn om op het terrein op te treden. Uw partij heeft die aanpak erg lang verdedigd tijdens de onderhandelingen. Waarom hebt u dat standpunt opgegeven en aanvaardt u nu een MAP-bis, dat inderdaad een liberaal MAP is, waarin de sector vrij spel krijgt en de afrekening op het vlak van

de volksgezondheid pas binnen vijf jaar zal worden gemaakt ? Ik begrijp dat dus niet.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik hoor het woord liberaal hier graag vallen, maar het moet dan wel correct worden gebruikt.

Ik wil even de cijfers op een rijtje zetten, want het gaat hier inderdaad over geld. Zoals de heer Sauwens zegt, bevinden we ons in een historisch dieptepunt inzake de verkoopprijs per kilo van het landbouwbedrijf aan de groothandel. Het gaat inderdaad om 28 tot 29 frank per kilo, levend.

Maar de discussie gaat hier over de verkoopprijs, die op dit ogenblik gemiddeld 250 frank per kilo bedraagt. Gezien de geprogrammeerde investeringen op het terrein, ter waarde van meer dan 1 miljard frank, zou mestverwerking bijna 500 frank per ton kosten. In dat geval kost het procédé van de verwerking 5 frank per kilo vlees die wordt aangeboden aan de consument. De vraag is nu : wie gaat die 5 frank betalen ? Ik verwijs naar het hele milieubeleid. Op basis van de milieuconvenants die nu worden afgesloten voor bruingoed, witgoed, papier, batterijen enzovoort, weet u even goed als ik dat die kosten via de verkoopprijs worden doorgerekend aan de consument. We hebben het dan over milieukosten van 1 tot 2 percent. In de vleessector zal de kostprijs echter in eerste instantie ten laste komen van de tussenschakel, de groothandel, die op dit ogenblik de grootste winsten maakt. Het gaat over die tussenschakel, niet over de landbouwer of de eindverkoop. Indien we praten over de verwerkingskosten van het overschot, iets wat wij nu al drie jaar bepleiten, en we weten dat deze milieukosten aan de verbruiker 1 tot 2 percent bedragen, dan vind ik dat men het erop moet wagen. Ik ben het met u eens dat die 5 frank, bij een verkoopprijs van 29 frank, niet ten laste van de landbouwer mag vallen. Dat zal ook niet gebeuren, want zo werkt het niet. Dat gebeurt bij geen enkel ander product waar milieunormen worden opgelegd. Als u zegt dat de kleine landbouwer wordt doodgeknepen, dan respecteert u de liberale landbouweconomie niet.

De heer Johan Sauwens : Dit zal enkel maar gaan als de schaalvergroting nog drastischer wordt. Bedrijven die vroeger 120 varkens hadden, hebben er nu 630, en dat zijn cijfers van 1997. U kunt niet ontkennen dat onze bedrijven, wat betreft de concurrentie ten opzichte van het buitenland, zeer kwetsbaar zijn. Het zou beter zijn dat er werd beslist tot

Sauwens

een afbouw met een dwingend karakter. Ik ben benieuwd naar uw antwoord op de vraag waarom de SP deze weg verlaten heeft.

De heer Bruno Tobback : De twee zaken moeten uit elkaar worden gehouden. Er is een sociaal aspect en een milieu- en volksgezondheidsaspect. Op het aspect van milieu en volksgezondheid heb ik al geantwoord. Er zijn strenge normen opgelegd, en de groei wordt een halt toegeeroepen. Met dit MAP is de discussie in verband met de volksgezondheid afgerond. Dat probleem is, in de mate dat de maatregelen correct worden toegepast, opgelost.

Ik ben het eens met mevrouw Dua : er is een probleem binnen de landbouwsector. Laat de landbouwers echter hun eigen keuzes maken. Dat vragen ze ook zelf. Ik verahul niet dat er een socialere oplossing is. Dat is ook de reden waarom we dat punt zijn blijven verdedigen. De onvermijdelijke herstructurering in deze sector zou op een sociale manier kunnen indien er een begeleide afbouw van de veestapel was. Ik stel vast dat de sector dit niet vraagt.

Ik wil in de context blijven door een gezegde te parafaseren : 'Men kan het varken naar het water brengen, maar men kan het niet verplichten om te drinken.' Het lijkt me een onverstandige beslissing – gezien de huidige stand van zaken – dat de sector dit denkkader wil volgen, met name te denken dat men binnen drie jaar 100 percent van de overschot zal verwerken. Deze keuze moet de sector zelf kunnen maken. Indien de verkeerde keuze wordt gemaakt, zal de verantwoordelijkheid voor zijn eigen mensen verpletterend zijn. Met dit voorstel moet de sector zelf met zijn geweten in het reine komen.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer Tobback, u hebt al drie keer gezegd dat het probleem van de volksgezondheid opgelost is, maar dat stoort me uitermate. U spreekt over een stok achter de deur. U hebt het dan waarschijnlijk over het feit dat als boeren met hun eigen bemestingsstelsel niet in orde zijn met de milieuwetgeving, zij dan toch worden gedwongen tot strengere bemestingsnormen. Dat stelsel zal niet werken omdat het is gebaseerd op de meting van het nitraatresidu.

Mijnheer Tobback, ik weet niet of u ooit al een bodemanalyse hebt bekeken. Als er op een grasland 10 analyses worden gemaakt, krijgt u 10 totaal verschillende uitslagen. Als een boer slim is, zal hij

voor de meting het laagste getal geven. Als we nu, na de massale regenval, metingen zouden doen, dan komt de boer er zeer goed uit omdat de nitraten al zijn uitgespoeld. Wat u zegt, is wetenschappelijke onzin, en u hebt zich volledig in de luren laten leggen.

De heer Bruno Tobback : Mevrouw Dua, indien het klopt wat u zegt, dan voeren we hier een discussie zonder argumenten. Dan geldt immers voor alles wat u zelf zegt net hetzelfde.

U constateert overschotten waar de boer geen overschotten constateert. De discussie draait inderdaad om het zoeken naar een sluitende methode om op het terrein die controle uit te voeren. Die controle zal moeten gebeuren op kosten van de landbouwer, door een erkend laboratorium en volgens een vastgesteld protocol. Indien blijkt dat dit niet werkt, zal men de consequenties daarvan moeten dragen. Ik betwijfel echter niet dat een daadwerkelijke controle een stuk efficiënter is dan de huidige papieren controles die evenmin werken. Als ik dan toch ergens in moet geloven, dan nog liever in een duidelijk vastgelegd wetenschappelijk verantwoord protocol om dat residu te meten dan in papieren transporten die uiteindelijk in de beek terechtkomen.

Wat de controle betreft, is dit een stap vooruit. De wetenschappelijke waarde hiervan zal moeten worden bewezen. Dit is op termijn de enige weg om tot een oplossing te komen. Tenzij we willen blijven werken met de natte vinger en iedereen naast elkaar laten zeggen waar die nitraatvervuiling in het oppervlaktewater dan wel vandaan komt, hetgeen nu telkens neerkomt op wederzijdse beschuldigingen tussen diverse personen en sectoren. Laat ons zoeken naar een goede, duidelijke, wetenschappelijke bemonstering. Die is mogelijk en die bestaat. De moeilijkheid zal erin bestaan – en daar ben ik het met u eens – om ze daadwerkelijk te laten naleven op het terrein. Daarom heb ik ook gezegd – en dit ook al in het begin, bij mijn eerste commentaar op dit MAP – dat dit niet het MAP is waar wij van droomden, maar dat dit ook geen MAP is waar we nachtmerries van zullen krijgen.

Er ontbreken nog allerlei zaken in dit MAP. Ik ben het eens met een aantal van de milieubewegingen die stellen dat er in het luik natuur een stap verder moet worden gezet, vooraleer dit MAP verder kan evolueren. Ik stel evenwel ook vast dat de Vlaamse regering haar bereidheid heeft uitgesproken om hiernaar te zoeken. We wachten, net als u, mevrouw Dua, met spanning op die voorstellen en op de publicatie van het besluit op de nulbemesting.

Tobback

We wachten tevens op duidelijke argumenten van de minister betreffende de middelen voor de controles op het terrein. We zullen deze dan beoordelen op het gepaste moment, namelijk bij de bespreking van het decreet in de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud, en niet vandaag, tijdens dit debat. (*Applaus bij de SP en de CVP*)

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Mevrouw Dua is er zo van overtuigd dat het niet kan, dat u haar nog zou geloven indien u haar niet beter zou kennen. Het wetenschappelijk onderzoek terzake zal echter aantonen wat de precieze richtwaarden zijn.

Ik heb evenveel bevestiging als u dat het wel kan. Het gaat hier ook niet over het enige controle-instrument waarover we beschikken. Er is niet verwezen – hetgeen in deze context wel moet gebeuren – naar de afspraken die, ook binnen de evaluatie zelf, zijn gemaakt rond heel het meetnet van de Vlaamse Milieumaatschappij, waar het oppervlaktewater en het grondwater worden gemeten. In het kader van die afspraken wordt dit eveneens fors uitgebreid. Men zal bijgevolg in staat zijn om kruislings te controleren. Het belangrijke verschil hierbij is dat er bij overtredingen die deze globale meetcentrale vroeger vaststelde, ook steevast collectieve sancties hoorden, waarbij de hele groep werd gesanctioneerd voor wat misschien enkelen verknoeiden. Nu, met de perceelsgewijze controle, zal men diegenen die in de fout gaan ook als directe betrokkenen sanctioneren en niet langer de volledige groep verantwoordelijk stellen. Beide, zowel het meetnet als de individuele controle, blijven in de globale beoordeling echter even belangrijk.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de minister, ik zei alleen dat tijdens de laatste nacht van de onderhandelingen de waarde van het nitraatresidu is verdubbeld. Dit bewijst al dat men eigenlijk geen been heeft om op te staan. Ik heb nog teksten gezien waarin 45 milligram residu als waarde wordt vermeld. Ik heb nu de eindtekst gezien en er staat 90 milligram. Aangezien men op één dag tijd een waarde kan verdubbelen, bestaat er geen wetenschappelijke grond voor dat nitraatresidu. U weet dat zelf even goed. Misschien kan de heer Van

Looy daar ook eens zijn mening over zeggen. Hij weet dit als landbouwdeskundige ook zeer goed.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : De zozegde nacht waarnaar u verwijst, is één van die duizend-en-één momenten waarop de Vlaamse regering 's nachts vergadert.

Ik wil u toch het volgende zeggen. Die 90-norm was vanaf het begin ook opgenomen in die 45/90-vork. Die 45 stond dan tegenover 25, en de 90 stond tegenover 50. De grenswaarden werden behouden. Het streven naar beneden blijft eveneens behouden, ook al wordt het getal 45 niet meer genoemd. Er moet uitsluitel worden gegeven over wat deze nitraatresidu's precies zullen zijn. Er is daaromtrent heel wat contact geweest met diverse bodemdeskundigen. Zij zeggen dat het wetenschappelijk verantwoord is om perceelsgewijs voor de akker die bewerkt is, met bodemstalen na te gaan wat precies het residu is na de bemesting en nadat de planten verdwenen zijn. Er wordt daarbij ook rekening gehouden met de omstandigheden, die in de randvoorwaarden zullen worden vastgelegd. Daarop kan men dan zijn milieuge drag oriënteren.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de minister, ik wil u een vraag stellen die ik eigenlijk vorige week al als actuele vraag had willen stellen. Een van de elementen van het akkoord over het vorige MAP was de gebiedsgerichte verscherping ten bate van waterwinning en natuur, op voorwaarde dat de getroffen landbouwers voor de hogere kosten en lagere inkomsten zouden worden vergoed. Tot vandaag zijn de uitbetalingen voor het jaar 1997 – ruim 403 miljoen frank – nog altijd niet gebeurd, omdat de Europese Commissie nog steeds moet beslissen of de vergoedingen in overeenstemming zijn met artikel 92 van het verdrag. Ook voor 1998 moeten de vergoedingen nog worden betaald. Voor deze wél gemelde steunmaatregelen werd het antwoord van de Commissie verwacht vóór november. Mijnheer de minister, in welke bedragen werd voor dit jaar voorzien, en wanneer bent u van plan om die afgesproken vergoedingen voor 1997 en 1998 uit te betalen ?

BOODSCHAP

Voorstel tot wijziging in de orde van de werkzaamheden

De voorzitter : Bij brief van heden 17 november heeft minister Martens een wijziging in de orde van de werkzaamheden gevraagd. De minister vraagt de bespreking van de motie van mevrouw Avontroodt en de heer Vandebroeke betreffende een belangenconflict morgen als eerste punt op de agenda te plaatsen.

Is het parlement het eens met dat voorstel tot wijziging in de orde van de werkzaamheden ?
(*Instemming*)

Dus wordt de bespreking van de motie van mevrouw Avontroodt en de heer Vandebroeke betreffende een belangenconflict morgen als eerste punt op de agenda geplaatst en wordt daarna de beraadslaging over het ontwerp van decreet betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding gehouden.

Het incident is gesloten.

ACTUALITEITSDEBAT

Actualiteitsdebat over de mestproblematiek (*Voortzetting*)

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van het actualiteitsdebat over de mestproblematiek.

Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal proberen mijn antwoord kort te houden. Het gaat hier immers om een opwarmingsronde voor de bespreking van de teksten in de commissie. Op dit moment beschikken we al over de beoordeling van de MINA-raad, die positiever is dan sommigen willen laten uitschijnen. In het verslag heeft men echter de verschillende meningen aan bod laten komen. We wachten wel nog op het advies van de SERV, dat van de Stuurgroep Vlaamse Mestproblematiek en dat van de Raad van State. Daarna zullen we in de commissie het technisch debat kunnen voeren.

Ik kan begrijpen dat er bij sommigen enige achterdocht heerst. Ik hoop dan ook nu al enkele argumenten te kunnen aanbrengen om die achterdocht weg te werken. Dit nieuwe MAP is immers onmiskenbaar een enorme verbetering ten opzichte van het huidige MAP. In dat huidige MAP was immers al vastgelegd dat deze evaluatie diende te gebeuren. U zult zich herinneren dat het MAP werd geëvalueerd op drie grote domeinen : ecologisch, wetenschappelijk en sociaal-economisch. Een weergave daarvan is terug te vinden in het voorliggende MAP.

Er wordt gesproken over verschillende normen. De bemestingsnormen zijn echter slechts middelen ; de ultieme norm is de nitraatrichtlijn van 50 milligram met een eventuele richtwaarde naar onder toe van 25 milligram. De bemesting moet landbouwkundig zo worden georganiseerd dat ze tussen die twee normen blijft.

Het aangepaste MAP houdt een belangrijke vernieuwing in ; daar werd reeds naar verwezen. Er wordt gezegd dat we drie jaar hebben verloren. Sommige dingen zijn echter niet in eerste instantie haalbaar. Daarvoor ontbreekt aanvankelijk nog het nodige inzicht en het maatschappelijk draagvlak. De basisprincipes werden echter van in het begin vastgelegd.

De keuzemogelijkheid die aan de landbouwer wordt geboden, sluit in belangrijke mate aan bij de nieuwe trends in de milieuwetgeving. Men wenst steeds meer te evolueren naar sectorale verantwoordelijkheid. De milieubeleidsovereenkomst en het decreet, waarvan evenwel de procedure nog moet worden versoepeld, zijn daarvoor heel geschikte instrumenten.

Dat doet niets af aan de gestelde normen. De norm van 50 milligram blijft onverkort gelden en de boer krijgt geen vrijbrief voor bemesting. Hij kan slechts handelen in functie van de ultieme norm en mag die niet overschrijden. De vraag naar de instrumenten die hij daarvoor hanteert, hoort bij zijn beroep als landbouwer. De landbouworganisaties, of de mestbank als hij het individueel wil doen, begeleiden hem daarbij.

De milieubeleidsovereenkomst en de individuele overeenkomst brengen een totale ommekeer in de wijze waarop landbouworganisaties en de mestbank met de landbouw zullen moeten omgaan. Het huidige MAP gaf aanleiding tot een zuiver defensief beheer – op dat punt hebt u gelijk. Er wordt op papier geregistreerd wat verondersteld wordt te gebeuren. Controle is echter niet mogelijk omdat

Kelchtermans

alleen kan worden geoordeeld op basis van de nutriënten ten overstaan van het totale volume aan grond. Men kan niet controleren waar en in welke hoeveelheden ze werden aangebracht.

De grote vernieuwing ligt in het engagement van de landbouwsector ten overstaan van de overheid en de samenleving om dat probleem mee op te lossen. Ze moeten dus letterlijk de boer op en ze zijn daar al mee bezig. De taal die nu wordt gesproken is heel anders dan drie of vier jaar geleden. De landbouworganisaties krijgen kritiek omdat ze zich hiermee bij de landbouwer durven presenteren en ze verdedigen zich. Er heeft zich bij die organisaties een belangrijke mentaliteitswijziging voorgedaan.

De heer Lenssens heeft destijds een poging gedaan om een ontwerp van decreet in te dienen. Hij is nooit verder geraakt dan de Raad van State. Pas in 1991 hebben we het eerste mestdecreet aan het Vlaams Parlement kunnen voorleggen. De landbouworganisaties hebben toen het decreet aangevaard, deels omdat zij het onderschatten. Het verhaal van wat in 1994 en 1995 is gebeurd, hoef ik niet meer te vertellen. In 1995 zijn we erin geslaagd, gebruik makend van het voorbije conflict, om op het terrein een samenwerking tot stand te brengen. We hebben toen afgesproken dat we het huiswerk in 1998 zouden beoordelen. Dat is nu gebeurd en de gecorrigeerde versie ligt voor. Zo eenvoudig is het.

Er werd ernstig rekening gehouden met de ervaringen op het terrein, ook van de landbouworganisaties. De heer Tobback zegt terecht dat zij met een dilemma zitten. We verkondigen grote theorieën over hoe de landbouwsector zich zal moeten organiseren en hoe hij zal moeten evolueren. Ik wil niet oneerbiedig klinken, maar dat is in dit decreet ons probleem niet. Het gaat hier immers om een milieudecreet dat de milieugevolgen wil oplossen van de momenteel te sterke bezetting van de veestapel in verhouding tot wat de bodem aan kan op het vlak van nutriëntenverwerking. Dat is het milieugegeven. Als we er samen met de landbouw in slagen daarvoor een oplossing te vinden, dan hebben we ook samen het milieuprobleem opgelost.

Daar zit nu precies het dilemma. De landbouwsector probeert te garanderen dat het milieu wordt gevrijwaard zowel op het vlak van de nitraatresidu's als op het vlak van de ammoniakemissies. Er wordt trouwens zelfs meer gedaan dan de richtlijn

oplegt, vermits we ook oog hebben voor de fosfaatnorm. Indien de landbouwsector erin slaagt dit te doen via mestverwerking zonder dit af te leiden naar andere milieucompartimenten en het nutriëntenoverschot te verwerken door te beletten dat het op de bodem komt en zo de kring kan sluiten, dan heeft hij het probleem opgelost. Slaagt de sector daar niet in, dan weten de landbouwers ook dat er maar één alternatief is, namelijk de afbouw van de veestapel vanaf 1 januari 2005. Er rest hen dus niet veel tijd meer. Bovendien moet tegen januari 2003 de norm die de Europese richtlijn ons oplegt, worden gehaald.

Mijnheer de voorzitter, deze MBO werd onderschreven door het ABS, de Boerenbond en de Bemefa, de drie organisaties die representatief zijn voor de sector. Er melden zich nog andere organisaties aan, en men zal moeten nagaan wat men daarmee zal doen. Aan de MBO is immers geen monopolie gekoppeld en iedereen kan zich daarop inschrijven. We zullen dus moeten nagaan hoe we dit juridisch kunnen inpassen in de afspraken die nu werden gemaakt.

Ook de natuursector is vragende partij. De natuursector zegt niet echt gekregen te hebben wat hij had verwacht vanuit de ecologische evaluatie. Het heeft er even naar uitgezien dat dit wel het geval zou zijn. Als daarover consensus bestaat, kan het debat daaromtrent hier nog verder worden gevoerd om zo, waar nodig, nog verbeteringen aan te kunnen brengen.

De natuurbeweging zegt – niet helemaal terecht – niet betrokken te zijn geweest bij de laatste gesprekken. We hebben hen nochtans regelmatig geïnformeerd. Het overleg spitste zich echter in de eerste plaats toe op de sector die er het dichtst en rechtstreekst bij betrokken was. In de MBO is er een overleg geweest tussen de sector en de overheid, en in de voorbije twee maanden is er dan ook vooral overleg geweest met de landbouw. Het betreft dus duidelijk een bilaterale overeenkomst tussen de betrokken sector en de overheid.

Als ook de natuursector geïnteresseerd is in een dergelijke samenwerking met de overheid, via een MBO of een protocol waar hij de voorkeur aan blijkt te geven, dan moet tot een goede coördinatie worden gekomen tussen enerzijds de afspraken in het kader van het decreet op het natuurbehoud en anderzijds de afspraken in het kader van het aangepaste MAP. Als men zo tot gecoördineerde afspraken kan komen waaraan concrete invulling wordt gegeven in functie van een uitvoeringskalender, dan is dit mijns inziens sterk toe te juichen. De

Kelchtermans

natuursector zelf is daar vragende partij. Dit signaal meen ik duidelijk opgevangen te hebben vanuit de Vlaamse regering en in de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.

Mijnheer de voorzitter, er werden ook afspraken gemaakt over de vergoedingen. Ik kom er heel even op terug omdat we het vertrouwen van een sector slechts kunnen behouden als we ons aan de afspraken houden. De Vlaamse regering heeft zich via het huidige MAP geëngageerd om de sector volledig te vergoeden voor de geleverde inspanningen. Die vergoedingen slaan vooral op de gebiedsgerichte verscherpingen aan natuur- en watergebieden.

Als gevolg van een klacht konden we de inspanningen van 1997 niet vergoeden. Het totale bedrag van 403.514.830 frank werd geblokkeerd. We wachten enkel op de uitspraak van de Europese Commissie, want die moet bepalen of de vergoedingen conform zijn aan artikel 92 van het verdrag. De Commissie is helaas niet gebonden aan een termijn. De landbouwers hebben daar natuurlijk geen boodschap aan, zeker niet nu ze ook op een aantal andere vlakken met tegenvallers te kampen hebben. Ze vinden dat ze niet krijgen waar ze recht op hebben, maar dat wij wel eisen stellen aan hen. Het minste wat ik hierover kan zeggen, is dat we op dit vlak een probleem hebben. We moeten toch een zekere geloofwaardigheid bezitten bij de sector waarmee we afspraken hebben gemaakt.

Op 12 mei 1998 hebben we nochtans een nieuw deelbesluit voor de vergoedingen van 1998 goedgekeurd. De termijnen van de uitspraak over deze vergoedingen zijn van een andere aard. De Europese Commissie heeft reeds driemaal om uitstel gevraagd, maar de derde keer is tevens de laatste keer. De commissie moet zich erover uitspreken of we de steunmaatregelen voor 1998 mogen uitbetalen. We hebben het besluit daarenboven gesplitst in een aspect natuur en een aspect water, waardoor we al een deel van de betalingen kunnen uitvoeren.

De Vlaamse regering is dus akkoord om zich aan de afspraken te houden. We moeten enkel nog wat geduld oefenen. Het geld werd geblokkeerd en kan dus niet naar andere posten worden versast. Dit bewijst dat we niet naar een handig middel zoeken om aan de gemaakte afspraken te ontsnappen. We moeten in de eerste plaats wachten op de uitspraak van de Europese Commissie over vergoedingen voor 1998. We zullen over voldoende mogelijkheden beschikken om voor het einde van de

regerperiode het geheel van de afspraken na te komen.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de minister, volgens mijn informatie heeft de Europese Commissie nog maar twee maanden om een uitspraak te doen.

Minister Theo Kelchtermans : Dit klopt voor de uitspraak over het besluit van 12 mei 1998.

De heer Jos De Meyer : U zult het mij dus niet kwalijk nemen als ik mijn vragen in januari herhaal.

Minister Theo Kelchtermans : Ik had niets anders verwacht, mijnheer De Meyer.

De theorie over het gezinsbedrijf vormt een ander aspect van het debat. In de commissie hebben we er lang over gediscussieerd en uit de evaluatie is gebleken dat de theorie niet echt relevant is voor het milieuaspect. Niemand kan echter beweren dat er geen rekening wordt gehouden met dit gegeven. De mestverwerking wordt in een veel grotere mate opgelegd aan de grotere producerende bedrijven dan aan de kleinere. De mestverwerkingsplicht hangt immers samen met de grootte van het bedrijf. Minister Van Rompuy ijvert ervoor om ook de kleinere bedrijven van bij de aanvang tot mestverwerking aan te zetten.

Ik heb heel wat contact gehad met Nederlandse provincies over de herstructurering van de sector. In Nederland vormde het milieuaspect wel een belangrijk, maar niet het belangrijkste criterium voor de herstructurering. Ook daar dringen de sanitaire maatregelen zich op.

Als men maatregelen wil nemen vanuit het federale of regionale departement, dan moet dat op dat niveau worden bekeken. We zijn verantwoordelijk voor de milieugevolgen van deze sector, vandaar dit nutriëntendecreet.

Ik heb niet de indruk dat in Nederland het laatste woord is gezegd over mestverwerking. Men beschouwt ons allesbehalve als naïef. In Nederland kijkt men hoe dit dossier in Vlaanderen evolueert en wil men het debat op een andere manier voeren.

De belangrijkste doorbraak uit dit nieuwe MAP is dat de sector zijn verantwoordelijkheid neemt. Velen onderschatten het belang hiervan. De sector weet perfect dat ook de eigen geloofwaardigheid

Kelchtermans

nu in vraag kan worden gesteld. Indien de sector zijn engagement niet nakomt, zal het oordeel van de publieke opinie onverbiddelijk zijn. Hij beseft voor het eerst dat hij niet meer het alibi kan gebruiken dat de overheid uiteindelijk verantwoordelijk is. Dit MAP verplicht de sector zelf in grote mate mee te sturen. Er moeten resultaten worden geboekt op bedrijfsniveau. Als dat niet gebeurt, zal ogenblikkelijk een sanctie worden getroffen.

Europees parlements lid McKenna is niet goed ingelicht. Ze zegt dat er een nitraatconcentratie in het water is van meer dan 100 milligram per liter. Dat klopt niet. Het zou kunnen dat dat op sommige plaatsen het geval is, maar het is zeker niet te veralgemenen. Ook over het gebrek aan Vlaamse politieke wil zit ze ernaast. Het klopt niet dat er geen bindende bemestingsnormen zijn. We zitten met een soort automatische piloot die jaar na jaar strengere normen oplegt. In 1991 is er een decreet met actieplannen goedgekeurd. In 1995 een tweede decreet. Nu komt er een strengere MAP.

We zullen dit MAP aan de Europese Commissie voorleggen. Het zal bovendien de discussie over de vergoedingen vergemakkelijken. Men betwijfelt of we de nitraatrichtlijn kunnen halen, maar ik ben er zeker van dat we met dit MAP een goede beoordeling krijgen van de Europese Commissie.

Ons mestverwerkingsplan in de 5B-regio's is door de Europese Commissie als enige programmeringsdocument goedgekeurd. In 1995 heeft de Europese Commissie uitdrukkelijk gezegd dat plattelandontwikkelingsprojecten, zoals dat van de 5B-regio's, met Europese steun kunnen worden

gerealiseerd. Tot nu toe hield de Europese Commissie die initiatieven tegen omdat er nog geen garantie bestond dat Vlaanderen de nitraatrichtlijn zou invoeren. Als we dat kunnen aantonen, kan de mestverwerking in de 5B-gebieden starten.

We beschikken over voldoende tijd om de technische aspecten van het ontwerp van decreet te overlopen. Binnen de twee maanden kan dit in de commissie aan bod komen. De aanhang van dit MAP zal daarmee nog groeien. *(Applaus bij de CVP en de SP)*

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(Nee)

De bespreking is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 16.47 uur.*
